

ERDÉLYI LAP

L. Disztér 2. tp. Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 250, egy hónapra 70 le. Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

A szociáldemokraták világkongresszusa erőtlen határozatokkal végződött

Nagy megrendülés a német párt összeomlása miatt. Belső meghasonlások a francia pártban

Szombaton véget ért a szociáldemokraták nemzetközi gyűlése. Ezúttal fontos számbavenni valójuk volt az úgynevezett második internacionáléhoz tartozó szociálistáknak. A németországi szociáldemokratizmus összeomlása az egész nemzetközi együttest nagyon megrendítette, hiszen Németország volt eddig a főszlogok. E megrendülés okait és következményeit számba kellett venni, valamint azt is, hogy a helyreépülésre mi a mód és mi a teendő.

Ez utóbbi vonatkozásban ismét nagy kérdésel támadt, hogy a marxizmus két ősi belső ellentéte közül melyik a követendő. Az oppor-tunista alkalmazkodás-e, a polgári irányokhoz közelítés-e, vagyis az úgynevezett revizionizmus-e, avagy a gyökeres marxizmus irányában kell haladni? A baj a szociáldemokratákra az, hogy mindkét irány képtelenségéről az idő már tanulságokat hozott. A gyökeres marxizmus Oroszországban odáig vitte az állapotokat, hogy egy kis uralkodó réteg ágyúkkal és gépfegyverekkel éhség és kétségbeesés között tartja a népet, s egyúttal a kapitalista világ-gal való összeköttetésekért fáradozik. Az alkalmazkodó marxizmus viszont Németországban járt le, amikor se nemzeti ellenállóképességet, se nemzetközi barátságot nem tudott hozni az országnak, s mikor egyszerre akart forradalmi és konzervatív lenni, de ezzel a sok vegyes-séggel a népnek se eszményt, se kenyeret nem tudott adni.

A párizsi szociáldemokrata kongresszusnak most valósággal a marxizmus időszertü-lenné válását kellett számbavennie. A válság méreteit még fenyegetőbbnek kellett maga előtt látnia amiatt, mert az időszertütlenség tudata a francia szociáldemokrata pártot is nagyon behajtotta az önmagával való meghasonlás-ba. A francia párt a német után következett jelentőség dolgában. Most már a második nagy országos párt is a nemzetközi együttesből ki-dülőnek mutatkozik, ami a német baj után még nagyobb megrendüléssel fenyeget.

A szakadást egyelőre az a végső határozat leplezi, amit Bauer Ottó osztrák szociáldemok-rata vezér indítványára hoztak. Azonban ez az indítvány bármennyire is igyekezett a két belső irány között közvetíteni, mégis elég sok volt az ellene szavazók és a szavazástól tartó-zkodók száma.

Lehetséges-e a szociáldemokraták és kommunisták egyesülése?

(Párizs.) A szociáldemokrata kongresszus során Wels volt birodalomgyűlési képviselő fejtegette a német szociáldemokrata párt bu-kásának az okait. Elmondotta, hogy sok min-den másképpen történt volna, ha a háború utáni fiatal német köztársaságot egyenlő jogu államként ismerik el a többi hatalmak. A mun-kásosztály egységének a helyreállítása tekinte-tében keserűséggel kell megállapítania, hogy a kommunisták ma is olyan ellenségesek a

német szociáldemokratákkal szemben, mint a Hitler uralma előtti időben.

Renaudel, a francia mérsékelt irányú szociálisták vezére védekezett ama jellemzés ellen, hogy ő és társai álarcos fasiszták volnának. Eppen azt vallja, hogy a szociálistáknak Európa-szerte küzdeniök kell a faszizmus el-len, s ezt a demokratizmus terjesztése és erősítése útján kell tenniük. Azonban polgári és munkás demokratizmus közt nincs különbség. Amellett a nemzeti kérdésekben is teendők vannak, amiket a munkásosztálynak nemze-

Határozat a fasiszták ellen és a lefegyverzés mellett

(Párizs.) A szociáldemokrata párt világ-kongresszusa záróülésén dr. Bauer Ottó osztrák kiküldött indítványát vitatták meg egy előkészítő bizottságban. Hosszas egyeztetés után ebből az indítványból lett a kongresszus összegező határozata. Ez a határozat a követ-kezőket mondotta ki:

I. A szociáldemokrata világgyűlés állást foglal a kommunista „Egységfront” címen dolgozó, megtévesztő manőverezése ellen. Szóval: a kommunisták szervezeteivel való egy-séget nem akarja. Azonban a párizsi világgyű-lés kifejezi azt a kívánságát, hogy a munkás-

A balszárny diktatúrát követelt

(Párizs.) Az elfogadott két határozat kö-rül úgy az előkészítő bizottságnak, mint a teljes ülésen kemény csatározások folytak. Igen nehezen jutottak egységre. A sok felirat-kozott szónok rendbentartására a felszólalások határidejét is 20 percre kellett korlátozni.

A balszárny megbízottai azt a szemre-hányást tették, hogy a szociáldemokrata inter-nacionálé nagyon kevés forradalmi lendületet mutat. A baloldaliak azért is szemrehányást tettek a vezetőségnek, hogy feladta a proletár-diktatura gondolatát. Sürgették a forradalmi

tieskedés nélkül is lehet és kell teljesítenie. Ha az országot meg kell védeni, ez nemcsak a polgárság joga és kötelessége, de a munká-soké is.

Renaudel fejtegetései nagy tetszést kel-tettek.

Blum Leó, a francia szociálisták hivatalos vezére vitába szállt Renaudel-lel. Fejtegette, hogy a szociálistáknak nem hivatása a köz-vetítés a kapitalizmus és szociálisták között. Ellenben hivatása az, hogy a munkástömegek bizalmát és uralomképeségét helyreállítsa. A szociálista Internacionale csak úgy válhatik életképesé, ha minél hamarabb megtörténik a szociáldemokraták és kommunisták egyesü-lése.

Blum felszólalása ellen a kongresszus különböző padjain élénk ellenmondás támadt. Különösen Grumbach elzászi képviselő volt az, aki a legutóbbi strassburgi sztrájk eseteiből kimutatta, hogy a kommunisták a szociál-demokratákat hátba támadták.

osztály szétszórta erőinek az egyesítését akarja. Ilyen értelemben „az egész világ munkás-osztályát” sorompóba hívja a faszizmus ellen.

II. A második internacionálé (vagyis a világ szociáldemokrata pártja) a szakszerve-tek internacionáléjával együtt követeli a le-fegyverkezési értekezlet munkálatainak azon-nali újrafelvételét. Ezen az értekezleten el-érendőnek tartja, hogy teljesen ki kell küsz-bölni a magáncégű fegyvergyárakat és fegy-verkereskedelmet; be kell hozni az általános döntőbírótságot; meg kell állapítani a „táma-dó” fogalmát; s a háború ellen az általános sztrájkot kell alkalmazni.

Esztendővel való küzdelmet.

Végül az általános politikai határozatot 291 szóval elfogadták, 18-an ellene szavaztak, 5-en tartózkodtak a szavazástól. A leszerelési kérdésről szóló határozatot 283 szóval fogad-ták el, ellene szavazott 18 és 22 tartózkodott a szavazástól. A lefegyverkezési határozatnál Blume Leó és vele 12 francia szociálista tar-tózkodott a szavazástól, míg a jobboldali francia szociálisták, Renaudel, Marquet stb. a hivatalos határozati javaslat mellett sza-vaztak.

Egységes szociálista pártba tömörültek a bukaresti szociálista pártok

Bukarest. Saját tud. Szombaton este a Smardan-utcai munkásklubban a független szociálista és a szociálista párt központi vá-lasztmányai együttes ülésükön kimondották a két párt egyesítését „Egységes Szociálista

Párt” elnevezés alatt. Programjuknak a hajt-natallan harcot tűzték ki a munkásérdekek védelmére és a fasiszta törekvések meggátlá-sára. A párt hetenként *Proletarul* címen hiva-talos lapot ad ki.

Titulescu római útja

Bécsből jelentik: Titulescu román külügy-miniszter jelenleg a bécsi román követ társa-ságában Bodgasteinban tartózkodik. Az osztrák lapok tudnivalók, hogy Titulescu Musso-

lini meghívására rövidesen Rómába utazik Titulescu római útját a bécsi román követ ké-szítette elő.

Felháborító csendőrbrutalitás a Székelyföldön

— A prefektus rosszul lett, amikor az elvert ember sebeit meglátta —

Székelyudvarhely. Saját tud. Ujabb csendőrbrutalitás tartja izgalomban Udvarhely megye magyar közönségét. Egy csendőrőrsvezető félholtra vert egy erdővidéki székely munkás-embert, anélkül, hogy erre — amennyiben a brutalitásokat indokolni lehetne — a legkisebb oka lett volna. Még a csendőr borítással állapota sem szolgálhat okul, vagy magyarázatul, mert az emberietlen kegyetlenséggel végrehajtott verést a csendőr három nap múlva, amikor a részegségből már kijózanodott, megismételte. Az eset részletei a következők:

Boda Imre, családos, többgyermekes erdőfűlői gazda augusztus 20-án, vasárnap este, a közeli Agostonfalváról, ahol napibéres munkában dolgozott, hazaérkezett Erdőfűlőbe, családja látogatására, hogy tisztát váltson s a jövő heti munkához szükséges élelmet magával vigye. Amint este 9 órakor a községbe érkezett, összetalálkozott az esti körútját végző csendőrijárral, amelynek vezetője **Gheorge Suciú** szerzsenti instruktor, igazolásra szólította őt fel, megkérdezve, hogy a községbe való-e? Boda tisztességtudóan adta meg az igenlő feleletet, megmondva azt is, hogy hívják. Suciú őrsvezető nem régen teljesít szolgálatot Erdőfűlőn, illetve a közeli Bardoccon, ahol székhelye van s bizonyára ezért nem ismerte a munkanapokon távollévő Bodát. De ha nem is ismerte őt, — ismerte a nevét. Boda ugyanis még évvel ezelőtt, egy választás alkalmával, azt a kijelentést tette, hogy Romániában vagyunk ugyan, de magyarok vagyunk és a magyar listára szavazunk. Ezen kijelentése miatt akkor eljárás indult Boda ellen izgatás címén s meg is büntették. Ugy látszik, ezért került szerencsétlen a bardoci őrs nyilvántartásába, amelyet Suciú is átvett elődjétől s ez az emlék elevenedhetett fel a kissé borgózós agyában, mert amint Boda az igazoltatáskor megmondta nevét, Suciú lekaptá válláról fegyverét s e szavak kíséretében: „*Adok én neked magyar pártot!*” — a puskával úgy megütötte Bodát, hogy nyomban összeesett. Ekkor teljes dühvel esett a földön fetregő embernek s azt puskájával és rugásokkal borzalmas módon elverte. A puffogásokra és a jajgatásra az éppen ott lakó **Szebeni György** kilépett az utcán s nem látván tisztán, hogy kik és kit vernek olyan kegyetlenül, odakiáltott a sötétben mozgó alakok felé: ne üssétek agyon hejt

Erre Suciú szerzsenti otthagya áldozatát, Szebeninek ugrott, aki hírtelen belépve kapuján, azt bereteszte. A feldühödött Suciú puskával betörte a kaput, berohant Szebeni udvarára. Hogy ott mi történt, arról még nincsenek értesüléseink, de ezt a közbejött eseményt Boda felhasználva, összeszedte magát és elmenekült.

Elmenekült, szegény feje, akkor este a további verések elől, de nem menekülhetett meg a Suciú felbőszült haragjától. A szenvedett súlyos sérülések miatt nem mehetett vissza munkahelyére, ágyban kellett feküdnie napokon át. Feküdt csütörtökig, augusztus hó 24-ikéig. Ezen a napon Suciú a bardoci őrsre hozatta őt. S az igazi verés még csak ekkor kezdődött. A kegyetlen őrsvezető bezárta az ajtót és a szó szoros értelmében félholtra verte a szerencsétlen, ártatlan Boda Imrét...

Szombaton, augusztus 26-án, a félig agyonvert Boda Imrét két testvére szekérre tette és behozta Székelyudvarhelyre. Egyenesen dr. **Jodál Gábor** megyei párttagozati elnökhöz mentek. A pártelnök a prefektúrához irányította a szomorú menetet s a két testvér támogatásával felvezették Bodát dr. **Bárbat Gheorge** prefektushoz. A prefektusnak meg kellett néznie, hogy néz ki levetkőzve egy székely

Tanító urak figyelmébe
ajánljuk az újra engedélyezett, III. kiadású,
bővített Bálint Ákos

„Öröm ábécé”-t.

Ara kötve: 35 lei,

tanítóknak árengedménnyel szállítja:

Márk István könyvkereskedése
Gheorgheni, jud. Ciuc

és az **Önsegélyző, Cluj.**

Egy éj a Magurán

Nyári barangolásaim közben rámalakonyodott egyszer a borgói havasok között, a borgói szorosban, a Magura-tetőn, az ázott országúton, amely sötét erdők és zamatos-zöld legelők között kigyózott fölfelé, alig néhány kilométernyire a régi magyar határtól.

A szél baljóslatulag hömpölygötte a ködöt a széles völgykatlanban, távolabb barna hajzatát földig eresztette az ég és délnyugatnak egy messze hegycsúcson kísértetiesen égett a felhőreken kiszökött napsugár alkonyati pírja. Az erdők félelmetesen hallgatagok voltak s a legelőkön is elcsendesült már a pásztorok höggetése és a kolomp zenéje.

Ember-állat megpihenni tért már a szét-szórt kis viskókba, amelyek egymástól félórai járásra pettyezték barnával a hegyoldalak zöldjét.

Reménytelen volt, hogy gyalogszerrel, besötétedés előtt elérjem még a legközelebbi falut, Poiana Stampeit, amely már a túloldalon van, Bukovinában, a vasúti vonal és az országút találkozásánál.

Mit tegyek? Kis kunyhó hívogatott egy kies magaslata, párszáz méternyire az úttól. Fiatal, nagyon szép parasztleány tehenet fejt a kunyhó előtt. Elbámultam a szépségén, pe-

dig gyakoriak ezek a finom, üde arcok a roz-zant havasi kalibák táján. A leány viszont természetesen találta közeledésemet s azt is, hogy megszólítottam.

— Mit gondolsz, leányka, — kérdeztem fenntartás nélkül bízva a pásztorok időjós tehetségében, — lesz-e ebből a felhőből eső?

— Még pedig hamarosan, — felelte és serényen fejt tovább.

— Akkor azt tanácsold, hogy ne menjek most tovább Dorna-Vatra felé?

A leány elcsitította a bozontos komondort, amely idegent érezve, dühösen került elő a ház mögül.

— Este, esőben, egyedül, — mondta aztán. — Az nem lehet.

Most már én is kezdtem átlátni a helyzet komolyságát és borzalommal gondoltam arra, hogy kint rekedjek a havasi éjszakában.

— Mondd csak, leányka, nem tudsz valami jobb házat itt, ahol meghálhatnék az éjjel?

— Hogyne, — felelte vidáman. — A badea Grigoré. Tornácos, szép háza van. Ott külön szobában alhatik az úr.

Hívására ferge léptekkel, nevetős suhanc sietett elő s rögtön ajánlkozott, hogy elvezet engem badea Grigorhoz.

El is indultam vele. Kis idő múlva a völgy hajlásában jó, védett helyre épült ház tűnt elő. Hibátlan zsindeleyel volt fedve, melléje istálló, kút, körülötte kerítés. Ritka dolog az ilyesmi

gazda, csendőri „kezelés” után, Borzalmas látvány volt. A megkínzott embernek egész teste fekete volt, Suciú instruktor úr tökéletes munkát végzett. A szemle után a prefektus e szavakkal roskadt székébe: „*Roszzul vagyok...*”

Innen dr. Jodál elnök orvoshoz ment Bodáékkal, látteleletet vétetett fel és megindította a bűnvádi eljárást. Mielőtt elbocsátotta volna Bodáékat, hogy az 50 kilométeres utat visszafelé is megtegyék, még egy óvintézkedést tett a pártelnök. Kérésére a prefektus telefonon figyelmeztette a bardoci őrsöt, nehogy az udvarhelyi panasz-útról újból bántalmazni merjék Bodáékat.

...A bűnvádi eljárás megindul és folydogálni fog szép csendesen. Jó lenne, ha e kis székely tragédia egy másféle szemlével végződne, ha egyszer már nekünk mutatnák be azt a csendőrt, akit példásan megbüntettek azért, mert egy embertársát ok nélkül és kegyetlenül megverte. Meg kellene, hogy történjék, mert Serban miniszter úr, akit mostanában egy nagy magyar város ünnepe, csak a napokban befejezett székelyföldi tapasztaló körútja után kijelentette, hogy a romániai magyarságnak tényleg vannak sérelmei, — de azok orvosolhatók...

Közel száz résztvevője van a Katolikus Népszövetség szociális kurzusának

Gyergyóalfalu. Saját tud. A katolikus népszövetségi kurzusra idegenből 75 jelentkezés érkezett be. A gyergyói kerületből 20 tanító vesz részt, akik hazulról járnak be a kurzusra. A távolabbi jelentkezők között papok, tanárok, tanítók, az egyetemi ifjúságból egy páran vannak.

Elszállásolás a községben magánháznál. Az előadások kezdete 28-án, hétfőn reggel 9 órakor. A kurzusról igen sokan vesznek részt a nagygyűlésen is. A nagygyűlés iránt is rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Az egyre érkező jelentkezők nagy feladatot állítják a helyi rendezősejt, amely fáradságot nem kimélve foglalkozik az elszállásolás előkészítésével.

A katolikus nagygyűlés után 4-én, hétfőn társas kirándulás lesz Gyergyószentmiklós büszkeségéhez, a természeti szépségű sziklabérces Gyilkos-tóhoz, ahol a sok szépségtől kimerült kirándulók felfrissíthetik magukat a modernül berendezett hideg és meleg kádfürdővel. Ezenkívül minden kényelmet megtalálni a kényelmes villákban, ahol magyar és francia konyha várja a vendégeket.

a havason, ahol embernek, állatnak legtöbb-ször egy lakosztálya van s a kunyhók csupán egy komondor és a jó Isten védelmére bízva szabadon állanak, mintha az égből pottyantották volna a pázsitra őket.

— Gazdag ember, — magyarázta az én suhancom, akinek rongyos boeskorában csak úgy szotyogott a víz, meg a sár. — Sok juha, marhája van... S egyszer egy beszercei tanár egész nyáron át lakott az első szobájában.

Most már bizalommal léptem az udvarra és szerencsésen átjutva a házörzők őrszovonon, két perc múlva a gazdával paroláztam a konyhában, a tűzhely mellett, amelyen már párolgott a frissen fejt tej és nagy füstös bográcsban fortyogott a vacsora-puliszka.

Kint ezalatt hűvösen, nyirkosan leereszkedett az este. Legfőbb ideje volt, hogy fedél alá kerüljek. Az eső nagy neki-nekizúdulásokkal verni kezdte a zsindeleytetőt s nekem ki-mondhatatlanul jól esett, hogy meghúzódhatam a kemence melegében.

Nagy tisztelet vett körül. Az asszony kétszer is megtörülte a helyemet. A gyermekek mukkanás nélkül, földön kuporogva vártak a puliszkára s csak felve emelték rám néha a szemüket.

Abban az időben a későn induló nyár, a szüntelen esőzések kétségbeesése ulti a lelkeket a havasokon. A gazda néha rémülten meredt a jövőbe, amit nyomorúságosnak, vigasz-

Az EGE sepsiszentgyörgyi kiállítása a székely élniakarás legszebb bizonyítéka

A kiállítást szombaton ünnepélyes keretek között megnyitották. — Vasárnap kiosztották a díjakat

(Sepsiszentgyörgy. Kiküldött tudósítónktól). Csak nemrég hangzott el Serban Mihály kisebbségi miniszter ajkáról az a feltűnő megállapítás, hogy a „Székelyföldre valósággal özönlik a pénz”.

Szegény székelyek ők maguk csodálkoztak a legjobban, mikor ezt a nyilatkozatot elolvasták és a szavak meggyőző erejétől pillanatra elkábulva, hirtelen a zsebükhöz kaptak, hátha tényleg jobban ismeri a miniszter az ő sorsukat és hátha tényleg ott rejtőzködik valamelyik lyukas zsebben a pénz?

Csalódtak. Hiába kutatták át a lajbitól a harisnyanadrágig minden zsebüket, mert még apró leiket is csak elvéve találtak s bizony szomorú szívvel kellett tudomásul venniök, hogy ezuttal is alaposan félreismerték a helyzetüket, vagy pusztán a látszat alapján ítélték meg.

Mert a pénzbőség a valóságban nem létezik, de a székely szorgalom és élniakarás, amelyet Serban miniszter úr dicsőreleg megemlít, az tényleg meg van és a legnyomoroságosabb viszonyok között is csodákat művel.

Szombaton kezdődött a székelység gyülekezése.

A sovány, keskeny csukló székely szántókon csak most érett be a gabona. Hajnaltól késő estig mezőn a helye ilyenkor minden épkezláb embernek. Érthető tehát, ha az EGE sepsiszentgyörgyi kiállítására szóló felhívás kicsit alkalmatlan időben jött. Azonban itt nem lehetett szó halogatásról s ezt hamar megértették a székelyek. A holdvilágot is kihasználták, éjtel napra tettek, csakhogy mindenképpen eleget tudjanak tenni a rájuk váró munkának és tényleg, a kitűzött időre készen, rendben állott minden.

Pénteken reggel kezdtek gyülekezni a kiállító Sepsiszentgyörgyre, ebbe a történelmi nevezetességű, ősi székely városba, ahol dr Török Bálint EGE főtitkár irányítása mellett

DIANA sóborszesz
nyáron is nélkülözhetetlen.

talannak látott... Mindenféle babonák, rémhírek keringtek a hegyek között, még szörnyűbb ítéletidőről és badea Grigor befelhőzött homlokkal kérdezte meg tőlem:

— Igaz-e, amit mondanak, hogy némely helyen az országban vér esett az égből... és kigyók húllottak alá?...

Csak nehezen tudtam elhessegetni ezeket a véres látomásokat. Bukarestről kezdtem mesélni s lassan derűsebb hangulat ütött a házban tanyát — pedig odakünt zúgott és csattogott az égiháború. A puliszka elkészült, meg is kínáltak vele. De én beértem egy bögre kávéval, téhen-meleg tejjel, amit már a szobámban költöttem el, hogy ne zavarjam estebédjében a soktagú családot, amely sűrűn körülülte a konyha közepén a bográcsot, mialatt a száraz rőzsével táplált kemencetűz váltakozó fényárnyjátékkal világitotta meg őket.

Tágas és tiszta volt a szobám, köröskörül függönyszerűen lecsüngő háziszóttos díszekkel; középen nagy asztal; a fal mellett hosszú padka futott; a sarokban négy-öt vastag, szőréthagyó gyapjúpokróccal letakart ágy, ez lesz a hálóhelyem, mondta a házigazda, amikor vacsora után benézett hozzám s megigazította a petróleumlámpát, hogy jobban égjen.

— Szép háza van, gazduram, — dicsértem szíves vendéglátómat, aki erre egykori nyaralójáról kezdett mesélni, a besztercei né-

szaporán ment a munka, úgy hogy szombat reggelre már mesés pazarságukkal pompáztak a Mikó kollégium kiállítási helyiségei.

A kiállítás megnyitása.

Szombaton reggel még alig pirkadt, már népes volt Sepsiszentgyörgy minden utcája. Egyszerű, ekhós falusi szekerek, főuri hintók, autók százai hozták a „tenger nemzetet”.

A bejárat előtt kettős sorokban állanak a járművek és hosszú, végeláthatatlan sorban vonulnak fel a harisnyás székely gazdák, legények, rokokós székely leányok, asszonyok. Egymásután érkeznek a megnyitásra hivatalos notabilitások: báró Szentkereszthy Béla képviselő, rendezőbizottsági elnök, Szász István (Novoly), dr gróf Bethlen László, EGE elnök, dr Sinkovits Ottó, dr Szentiványi Gábor, az EGE elnökei, dr Török Andor nyug. alispán, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója, Csutak Vilmos, a Székely Mikó-kollégium igazgatója, dr Drexler Béla ny. államtitkár, dr Harmath János, a Hangya vezérigazgatója, Nistor Aurél, a megyei gazdasági kamara elnöke, Sándor Béla, a Minerva biztosító vezérigazgatója, dr Benedek János közjegyző, báró Huszár Pálné, Orosz János, az EME igazgatója, Kicsid Géza plébános, az EME alelnöke és Lakatos Tivadar, az Udvarhelymegyei Méhész Egyesület elnöke.

Délelőtt 10 órakor az árközi fuvószenekar nyitánya hívja fel a közönség figyelmét az ünnepélyes megnyitás kezdetére. Elhalkul minden zaj, majd báró Szentkereszthy Béla üdvözlő Szász Istvánt, az EGE elnökét.

Dörgő eljenzés kíséri báró Szentkereszthy szavait és tomboló lelkesedéssel ünneplik a szónoki emelvényre lépő Szász Istvánt, aki szívekig ható hatalmas beszédben tárja fel a kiállítás jelentőségét.

— Székely Testvéreim! A világegyetem az évek millióival, a történelem évezredekkel méri az időt. Mi, földi emberek rövidebb időmértékre vagyunk utalva. Ti ezt a négy rövid esztendőt, amely a legutóbbi kiállítás óta eltelt, jól kihasználtátok, beigazoltátok, hogy az előző kiállításait magatokévvá tettétek, ráléptetek a haladás, az előmenetel

met tanárról, aki derék, tudós ember volt és folyton a hegyeket járta.

— Csakhogy, — halkította le szavát badea Grigor, — nem hagytak itt békét neki. Szeretett rajzolgatni a hegyek között s abba mindig beleszóltak a csendőrök, folyton az őrsre citálták, míg végre meguntta és hazament Besztercére, vagy még tovább, Bécsbe talán... Azal gyanúsították, hogy térképet csinál a vidékről, pedig hát vannak pontos térképek erről a tájról a besztercei tanár nélkül is. Tudom én, kérem, katona voltam én... Háborúban is voltam eleget. Ezen a részen is sokáig folyt a harc. Nem messze van ide Cárlibaba. Sok orosz harapott a fűbe ott.

A hadszíntéri jelentésekből annyira emlékeztem: név: Kirlibaba, pillanatok alatt visszáróptatt a háborús időkbe. Mintha a front mögött lett volna most is ez a kárpáti ház, a házigazdám pedig talán szabadságos népfőkelő, aki nemsokára hadizöldben indul vissza az ezredéhez, az arcvonalba, Kirlibabához...

Harctéri élményeket cseréltem ki badea Grigorral; ő is közös volt, mint én. Egyszerre jó kamerádok lettünk. Megmutatta katonafényképét: ott függött berámázva a falon, a két ablak között. Felette egy másik katonakép: „Szolgálati időm emlékére” felirással, az ismert színes nyomású vásári áru. hősi tartású vágató vitéz a beragasztott fejjel, badea Gri-

utjára. Kérlek benneteket, hogy székely szívóssággal, megfeszített erővel, szorgalommal és igényeitek lecsökkentésével haladjatok tovább is ezen az uton, mert akkor méltók lesztek költőóriásunknak, Petőfi Sándornak rólatok mondott ezen soraira:

„Csak nem fajult el még a székely vér,
Minden kis cseppje drága gyöngyöt ér”.

A kiállítás megtekintése.

Ezután Szász István a hatóságok képviselőinek és a megjelent notabilitásoknak társaságában elindult a kiállítás megtekintésére.

A kollégium majdnem minden szobája zsufolva van a szebbnél-szebb kiállítási anyagokkal.

Mezőgazdasági termékek és termények a termék hosszú sorát foglalják el. Található itt minden és mindennek a java, a legszebb gabonák, gyümölcsök, kerti termények. Különösen szép kollekción van Málnási Andor kereszteti gazdaságából, Barabás Bálinttól Arkosról és a megyei gazdaköröktől.

A mezőgazdasági osztályon állított ki Balázs Ödön nagyvárad magkereskedő cég, akinek kertészeti felszerelésekből összeállított mintasorozata állandóan nagy érdeklődés központjában áll, hasonlóképpen a kolozsvári Agro technika gyümölcsvédelmi kiállítása is.

A székely agyagipar egyszerű fejlettségéről tesz bizonyosságot a Sepsiszentgyörgyi Cserépkálya és Edénygyár. Rendkívül értékes a vadászati, sport, fényképészeti rész, de talán a legnagyobb látogatottság a méhészeti osztályon van, ahol Kicsid Géza, Wittenberg Kálmán, Baricz Barabás és Sikó Gergely méz, lép és kaptárkiállítás a méhészet nem foglalkozó közönségnek is valósággal gyönyörűséget szerez. A népművészeti osztályon a kalotaszegi varrottásoknak és a székely szőtteményeknek akad a legtöbb bámulója. Előbbiből gazdag gyűjteményt hozott Kónya Gyula ref. lelkész felesége, aki Magyarvalkóról, Gyerőmonostorról és Damosról a legszebb varrottas, irásos és vagdalásos munkákat izléses összeállításban állította ki.

A székely népművészeti kincsekből Haáz Rudolf tanár és gróf Mikes Arminné hoztak össze egy-egy szobára valót. Berendezett szobák, függönytől a butorokig, szőnyegekig mind a székely nép fiainak munkái. Pazar színösszetételük valósággal elbájoló, nem csoda, ha olyan nehezen hagyják ott ezeket a terméket a zsufoltan tolongó látogatók, akiknek nagyrésze csak most, ezen a kiállításon át ismeri meg saját fájának művészeti értékét.

A szépművészeti rész leggazdagabb anyagát Zagoni Szabó Lili, ez a kivételes tehetségű festőművész szolgálta. Pasztell, akvarel és olajképei egy egész külön kiállítás anyag-

gor huszegynehány éves katonafejével, amelyen osztrák-magyar közöszerebéli sapka hegyelt.

És badea Grigor büszke reá.

Most feltűnt még egy színes kép az átellenes falon.

Dús redőzetű piros-fehér-zöld és fekete-sárga zászlók foglalatában első Ferenc József császár és király arcképe.

Ime, badea Grigor, az irredenta. Meg is kérdeztem őt:

— Hát ez a kép itt maradt a falon?

— Igen, — felelte a világ letgermészetesebb hangján. — Itt maradt a többi szentkép között.

Mert a háziszóttos kendődíszítések között a töviskoronás Jézus, Szűz Mária és Keresztelő Szent János képei is ott ékeskedtek a falon.

Reggel kipihenten, ragyogóan derült ég alatt ültem fel az első autóbuszra, amely Borgóprund felől szinte dacos gyorsasággal kaptatott fel az országúton hozzánk, a Magurafetőre... Már csak egy hely volt benne: a sofőr mellett.

Meredeken felfelé kigyózva haladt az út s amikor az élre értünk, a sofőr, anélkül, hogy kérdeztem volna, megérintette a karomat és rámutatott egy kis kerek halomra.

— Itt van az erdélyi határ.

Jávör Béla.

gául is szolgálhatnának. Különösen nagy érdeklődést váltott ki párizsi akvareljei, pasztel pipacsok, müncheni, palermói részletek és a *Fonóasszony c. olajképevel*.

Az állatkiállítás.

Az állatkiállítást két részre osztották. A

Vasárnapra feltárult a kiállítás pazar szépsége

A sepsiszentgyörgyi kiállítás, a Székelyföld népének ez az impozáns megnyilatkozása nemcsak azért bír óriási jelentőséggel, mert hatalmas tömegeket mozgatót meg, hanem legfőképpen az az érdeme, hogy a különböző népművészeti munkák, mezőgazdasági ipari termékek felvonultatásával tanubizonyítást tesz ennek a vidéknek szinte rendkívüli fejlettségéről, előhaladásáról.

Az első órák lázas sietsége után már alkalom nyílik alaposabb megfigyelésekre is és csak ma vesszük észre, hogy milyen hatalmas értékek vannak összehordva erre az alkalomra.

„Becsüljük meg őseink szokásait“.

A kiállítási helyiség második emeletén vannak elhelyezve a népművészeti osztályok. Egymásután három hatalmas tanterem telve szebbnél-szebb munkákkal. Csinos szőttes-rokolyás székely leány fogad a bejáratnál és közvetlen kedvességgel mutogatja a pompás csiki festékes szőnyeget, amelyeket dr. Pál Gáborné fáradságot nem ismerő évtizedes munkával kellett ismét életre.

A falak nem látszanak a szőnyegektől, a szobasarkak tulipános székely butorokkal vannak izlésesen berendezve. Régi, százéves nyoszolyák, székek, kanapék, almáriumok mellett az újabb, a modern kor kívánalmainak megfelelőek is helyet kaptak. Ezek is tulipánosak, de egyszerűbb, simább kivitelűek.

Az ablak mellett régi fonószéken öreg, szemüveges székely falusi asszony szaporán dolgozik. Űzv. *Demes Istvánné Csikszentkirályról*. Nem hagyja abba a munkát, de azért készséggel felelget a feltett kérdésekre:

Hatvankilencéves, a szövőszék lehet százéves is, de már megszokta gyermekkorra óta és nem volna lelke felcserelni újabbal. Állandóan dolgozik, de csak Pál Gábornénak. Így jobban jön ki, mert a házi munka mellett is megkeresheti a 200 leit.

— Szereti-e a nagyságát?

Erre nem felel, csak felpillant és belenéz a szemembe, aztán székelyesen másfelé viszi a szót.

— Neki köszönhetjük, hogy még van szövőszék Csik megyében... Lássa-e, hányan keresnek ebből...

Most veszem észre, hogy minden szőnyegen rajta van a készítő neve.

Salamon Józsefné, szentkirályi, György Róza ugyanodavaló, *Székely Veron Csátószeg, Csizsér Vilmosné Somlyó, Kelemen Istvánné Szentkirály, stb.* Fenn a szőnyegek fölött nagy fehér plakát:

„Becsüljük meg őseink szokásait“.

Szerencse, hogy minden székely megyében van egy-egy áldozatos lélek, aki ezt megérti és istápolja. Háromszékről gróf *Mikes Arminné, Udvarhelyről Hadz Rezső tanár*, akik *Pál Gábornéhoz* hasonló munkát végeznek.

Az egész világon leggazdagabb ásványvizekben a Székelyföld.

Ez is plakáton van írva. Alatta pontos, méretes térképek, amelyekről *Bányai János*, a Székelyföld tudós geológusa magyaráz az érdeklődőknek. Háromszék, Csik, Udvarhely, Marosszék minden ásványvíz forrása fel van tüntetve ezeken a nagy türelmet és még nagyobb szorgalmat jelentő munkákon.

Aki megnézi, szinte bosszusan ismétli magában a plakát szövegét:

— A Székelyföld tényleg a világ leggazdagabb vidéke, csak az a baj, hogy nagyon kevesen vannak a *Bányai Jánoshoz* hasonló fíradhatatlanok, akik nem csak nekünk, hanem az egész világnak felhívják erre a figyelmét.

kiállítások kiállítása szintén a kollégium udvarán van, főképpen szárnyasok, nyulak, kutyák kerültek kiállításra. A nagy állatokat a baromvásáron állították ki. — Gyönyörű szarvasmarha állomány, tüzes paripák szebbnél-szebb példányait hajtották fel a környék székely gazdái.

s akkor ebből, egyedül csak ebből nyugodtan megélhetne az egész székelység.

Szövetkezésben az erő.

Ezt az igazságot be is bizonyítja a Hangya szövetkezet, amelynek kiállító terme izléses elrendezésével, sokoldalúságával minden látogatót meglep. A Hangya kiállítása négy csoportból áll. A mezőgazdasági csoport magában foglalja az összes mezőgazdasági felszereléseknek a javát, a rum-, likőr-csoport, valamint a borcsoport előtt fejbólogatva csodálkoznak a jó székely atyafiak, akik biztosan szívesen vennék, ha a híres enyed- és küküllővidéki borokból egy-egy üveggel meglepnék emlékezőképpen. Tanulságos a képekből, könyvekből álló szövetkezeti propaganda. A francia, német, dán, svéd, japán stb. szövetkezeteknek haladó munkája.

A székely találményság remekei.

Mint minden kiállításnak, úgy ennek is megvannak a maga speciális furcsaságai. A székely találményság, furás, faragás igazi remekei ezek.

Kicsid Géza kajántói római katolikus plébános, aki különben háromszéki származású, méhviasszóló megminta a falujának templomát. Tökéletes munka, még az óra is rendszeren jár a toronyban, a villanyvilágításnál pedig előtűnik a homályos szentélyben felállított oltár. Szébb munkát alkotni a dolgos kis méhek verejtékes munkájából nem is lehetett volna.

Ugyancsak a méhészeti osztályon látható *Réti Ferenc* imecsfalvi gazda sajátgyártmányú pergető gépe, amelynek nemcsak az az előnye, hogy egyetlen csepp mézet se tesz kárba, hanem olyan zajtalanul működik, hogy a közvetlen mellette állók se veszik észre a munkát.

Az iparművészeti osztályra került *Benedek Sándor* fiatal asztalosmester háromezer darab gyufából készített hegedűje. A szakértők szerint a hangja is kitűnő és testvérek között is megér tizezer leit.

Széplaki Károly uzoni lakatosmester egy kifogástalanul működő motorfeckendőt hozott a kiállításra.

Kiosztják a kitüntetések.

Az egyes csoportok zsürijeinek nagy munkába került, amíg a sok értékes holmi közül ki tudták válogatni a megjutalmazandókat. *Török Bálint*, a kiállítás agilis főrendezője nagy körültekintéssel irányította ezt a munkát is s a rendelkezésre álló jutalmakat tényleg a legjobban, legigazságosabban osztották szét.

Legelsőnek a kertészeti és borászati cso-

Könyvüjdonság!

Trochu-Arday Nagy Bálint Vianney Szent János, az arsi plébános élete

A francia akadémia által pályakoszorúzott mű.
Ara füzve 150 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

port adta be a névsort.

Allami aranyérmeket nyertek a következők: *Maár László* Enyed, *Gazdasági Szakiskola Földvár*, *Málnási András Ákos*, *Dulló Károlyné Enyed*, *Szegő Árpád Brassó*, *Sándor Ferenc Kolozsvár*, *dr. Könezy Gerő Küküllővár*, *dr. Teodorescuné Alba-Iulia*, *Balázs Üdön Nagyvárad*, *Hangya szöv. Enyed*.

Allami ezüstérmeket nyertek: *Nagy Mihály Barót*, *Biró István Olasztelek*.

EGE ezüstérmeket nyertek: *Nagy István Alba-Iulia*, *Nagy Mihály Barót*, *Bartha Gyula Barót*, *Gergely István Barót*, *Bogdán Géza Brassó*, *Szabó Zoltán Sepsiszentgyörgy*.

Erdészeti, vadászati osztályon: *Bárányffy Dániel*, *Pröhle Gusztáv*, *Császár Gyula*, *bárányffy-család erdőuralma*, *Bömches Adelgunda*, *U. Bogdán Géza*.

Ipari osztályon aranyérmeket nyertek: *Székelyi Károly Uzon*, *Bács és Barkó*, *Teutósi Gyula*, *Sepsiszentgyörgyi Kályhagyár*, *Ince Barabás*, *Molnár Andrásné*, *Román Mária*, *Bartha és Nagy*, *Adler Viktor*, *Gaál Béla*, *Vetési László*, *Seiwarth*, *Aladics Zoltán*, *Mihály Jánosné*, *Székely szövőgyár*, *Várady Péter*, *Márton András*, *Gál Mózes*, *Szabó I. utóda*, *Nagy József*, *Szemenyei György*, *Szép Mihály*, *Both Károly*, *K. Nagy Elemér*, *Franck Róbert*, *Gábor Lajos*, *Nagy Ilona*, *Duka János*, *Nagy Mózes*, *Baróthy Ferenc*, *Barthos Boldizsár*, *Hamar Jakab*, *Lutz Samu*.

Háziipari osztályon állami érmeiket nyertek: *Dr. Pál Gáborné arany*, *Csulak Annuska Arapatak ezüst*, *Szabó Sámuel Akosfalva ezüst*, *Kristó János Csikszereda bronz*, *Csorvássy István Marosvásárhely bronz*.

Az EGE aranyérmeket nyerték: *Gróf Mikes Arminné*, *Kónya Gyuláné*, *Magyarvaskó*, *Udvarhelyi Ref. Nőszövetség*, *Dombria Kvár*, *Udvarhelyi ref. képző*, *Kereszturi Ref. Nőszövetség*, *Arapataki asszonyok*, *Koncz Árpád Bukarest*, *Gondos Viktorné*, *Boer Sándorné Hidvég*, *Borsos Endre Enyed*, *Gáspár Ilona Enyed*, *Duka János Arkos*, *Vass Áron Makfalva*, *Vamszer Imre Csikszereda*.

A kiállításról szóló tudósításunkat holnap folytatjuk. *Földi István.*

MEGJELENT!

A SZT. ISTVAN-TÁRSULAT KIADÁSÁBAN
A TELJES LATIN-MAGYAR

«MISSZÁLE»

A Római Miscskönyv szerint; az új Szentírásfordítás felhasználásával, fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta *Dr. Szunyogh X. Ferenc O. S. B.* Terjedelme 1488 l.

Egészvászonnkötésben, vörösmetszéssel	210 lei	Finom bőrkötésben, vörösmetszéssel	400 lei
Egészvászonnkötésben, aranymetszéssel	250 lei	Finom bőrkötésben, aranymetszéssel	450 lei

és portó.

Megrendelhető, esetleg részletfizetésre is az

ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁNÁL

A kisanant kebelében kitört a gazdasági háború

A gabonaárak zuhanása miatt Csehszlovákia elzárkózást kezdett. Románia és Jugoszlávia ellenrendszabályokkal válaszolt

Prágából jelentik: A gabonaárak katasztrofális zuhanása az agrárpártban, de az egész mezőgazdaságban súlyos komplikációkat idézett elő. Az agrárpárt a terményfőzsde szabályainak azonnali megváltoztatását követeli, hogy a spekuláció túltengését megakadályozzák. A kormány hat-hétezer mázsa gabona megvásárlását határozta el, hogy valamit könnyítsen a kilátástalan helyzeten.

A mezőgazdasági válság a külpolitikában is komplikációkat teremtett. A kormány ugyanis engedve a különböző oldalról jövő presszióknak, olyan álláspontra helyezkedett, hogy tekintettel a nagyarányú gabona túltérésre, ezidén egyetlen szem gabonát sem enged be Csehszlovákiába. Románia és Jugoszlávia, a két gabonaszállító állam emiatt elhatározta, hogy Csehszlovákia külkereskedelmével szemben ellensúlyozó rendszabályokat léptet életbe.

Bukaresti jelentés szerint a román kor-

mány Csehszlovákiából mindennemű textil behozatalt megtiltott és minden eddigi megrendelést sztorinrozta. A jugoszláv kormány egyelőre csak diplomáciai lépés formájában tiltakozik Csehszlovákia magatartása ellen és közli, hogy semminemű csehszlovák árú bevi-

telét nem engedélyezi. A cseh sajtó idegesen foglalkozik az eseményekkel és hangsúlyozza, hogy a kisanant kebelében kitört a gazdasági háború.

Van-e nézeteltérés Titulescu és Benes között?

Bukarest. Saját tud. A Dreptatea cáfolja az egyik bukaresti reggeli lap ama híradását, hogy Titulescu nem volna ellensége az „Anschluss“-nak és emiatt nézeteltérés van közte és Benes között. A nézeteltérés az illető reggeli lap szerint súlyos ellentétekre fog vezetni a kisanant államai között. A Dreptatea szerint a legutóbbi kisanant-paktum már eleve kizár minden ilyen nézeteltérést.

Németország nemzeti ajándéka a tannenbergi győzőnek

A franciákkal való béke föltétele a Saarvidék visszaadása — mondja Hitler

Südenheimből jelentik: A niederwaldi emlékmű leleplezésénél, amely a tannenbergi híres győzelem évfordulója alkalmából történt, Hitler birodalmi kancellár nagy beszédet tartott, amelyben a Saar-vidék visszaadását követelte.

— Készek vagyunk Franciaországgal a békés együttműködésre, de a Saar-vidékről sohasem mondhatunk le. A Saar-vidék elvesztése a német egység lecsúszását jelentette, ez az egység azonban most ismét helyreállt s a német nép önthető része mellettem áll.

A tannenbergi évfordulóra Hindenburg, akit nagy tömeg melegen ünnepelt, adományozó levelet kapott. A német nép Hinden-

burgnak adományozta a langenauai birtokokat és a preisenwaldi hatalmas erdőséget s egyben felmentette Hindenburgot és férfi leszármazottait a mindenkori adófizetés alól.

Daladier a francia erődöket vizsgálja a német határon.

Párizsból jelentik: Daladier francia miniszterelnök a német határ melletti erődöket tekintette meg szombaton s a kíséretében lévő újságíróknak kijelentette, hogy Franciaország mindenképpen ragaszkodik a Népszövetség és a hágai döntőbírótság 1919-ben hozott határozataihoz s el van szánva, hogy Ausztria gazdasági és politikai függetlenségét mindenképpen garantálja.

Üdit, szépít, fiatalít a MÁRIA SZEPLŐKRÉM

A naptól tönkretett arcból 10-12 nap alatt teljesen rendbe hozza az egészségügyi minisztérium által jóváhagyott, teljesen ártalmatlan **Mária szeplőkrem**, nappali és külön éjjeli használatra, egy tégely ára 40 lei

Részlet:

Kovács Andor gyógyszerháza
Tárgu-Mureş -- Marosvásárhely
Postai szék küldés utánvétel.

Kapható minden gyógyszerháza, drogériában és illatszertárban.

Felborult Nagybánya közigazgatása, lemondott a polgármester is

Nem sikerült a kormányzás a magyarok nélkül sem

Nagybánya. Saját tud. A városházáról, mint annakidején jelentettük, a Magyar Párt tagjai az alpolgármesterségre kandidált dr Ajtay-Nagy Gábor és Szőke Béla prépost vezetése alatt kivonultak. Ez a kivonulás komoly dolog volt: rámutatott arra az áldatlan, lehetetlen állapotra, ami a tanácsban dult s ami végre is teljes abszurditásában kirobant hétfőn a tanácsban. Dr Bohatiel János polgármester, illetve a tanács elnöke lemondott tisztségéről. Az előzményekhez tartozik, hogy a nagy garral hirdett városrendezés kátyuba fult, jóformán csak annyi történt, hogy a város utólréhetetlen diszét, a fenéges szépségű platánt, a főtér közepéről kivágták. Lemondott már napokkal ezelőtt dr Bohatiel Coriolán szenátor a városi főügyési tisztségről s helyébe dr Drágos Teofil liberális vezért hívták meg, aki állandó összeütközésbe került a tanács tagokkal, akik közül nyolcan le is mondtak. Már ez magában a nagytanács bukását jelentette, amit most betetőzött a polgármester lemondása, ami azt is bizonyítja, hogy a belső harcot, ami a román pártok között dult, dr Osiana Gábor prefektus és Breban Sándor kano-

nok, képviselő, nem tudták elsimitani. Városvezetést akartak ellenzék és kisebbség nélkül. Az eredmény a teljes fölborulás a közérdek rovására. Az új választásokig bizonyára időközi bizottság (comisia interimare) fogja vezetni a város ügyeit.

Megalakították a nagykereskedők országos egyesületét. Kolozsvár. Saját tud. Vasárnap délelőtt a kereskedelmi és iparkamarában Kolozsvár, Temesvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Brassó, Nagyszeben, Nagykároly, Szatmár és Arad nagykereskedői gyűltek össze, hogy megalakítsák a Romániai Nagykereskedők Egyesületét. Az új egyesület elnevezése „Uniunea Generala Angrossistilor Romani” vagyis rövidítve „Ugar” néven fog szerepelni. Az alakuló gyűlésen Pascu Valér kolozsvári nagykereskedő elnökölt. Ügyvezető igazgatónak Pop Sevért választották meg. Hosszú viták és izgalmas hangulat után elhatározták, hogy felveszik a harcot az ecetsav és a cukorkartell ellen.

Angol pánik, amerikai jóhangulat

Megszűnt a romlási folyamat, — mondja Roosevelt

Londonból jelentik: Az angol fővárosban pánikhangulat uralkodik a font esése miatt. Az angol lapok a hétfői tőzsdenyitástól a hossz kirobbanását várják és hatalmas árhullámzásra számítanak. Az angol sajtó az ottani pénzügyi eseményekből következtetve, a világ valamennyi valutarendszere fölött meghúzta a lélekharangot és azt írja, hogy a közeljövőben

valamennyi állam be fogja látni, hogy le kell térni az aranyalapról. A lapok ezen a héten sorsdöntő eseményeket várnak.

Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök szülővárosában olyan biztató hangú, optimista kijelentéseket tett, amilyeneket még egy ízben sem kockáztatott meg, mióta az elnöki széket elfoglalta.

— A romlási folyamat véglegesen megszűnt — mondotta az amerikai elnök, — a minden téren megkezdődik az általános javulás és fellendülés.

Washingtonból jelentik: Malley professzor Roosevelt elnök „agytrösztjének” vezetője lemondott az elnök legfőbb tanácsadói között elfoglalt állásáról. A lemondás oka az, hogy ellentétei vannak Hull külügyminiszterrel.

Egész könyvtárt pótol a SPIRAGÓ:

ELNÖTTEK KATEKIZMUSA

A vallási ismereteknek és kitünőbbé, kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsésbányája. 15 nyelvre fordították le, Németben eddig 10 kiadás. — A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és áttekinthető nyomdai kivitelben, a pénz előzetes beküldése mellett.

kötevek csak 400.- lejt, fűzve csak 360.- lejt. és portó. Utánvét 20 lejjel drágább.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya

SPORT

Magyarország újra megnyerte a nemzetek díját az evezős Európa-bajnokságokon

Előkelő közönség jelenlétében tartották meg vasárnap délután az evezős Európa-bajnokságokat Budapesten. A páratlanul szép és izgalmas döntőversenyeket végignézte Vitéz Nagybányai Horthy Miklós kormányzó, Albrecht főherceg, Imrédy Béla pénzügyminiszter, dr. Lázár Andor igazságügyminiszter, az olasz követ, Kelemen Kornél dr. az OTT elnöke stb. Minden versenyszámot rendkívül érdeklődéssel fogadott a közönség. Egymást érték a huj-huj-hajrá kiáltások s amikor a magyar evezősök értek elsőnek célba, a szurkolók örömmámorukban a versenyzőket ölelték, csókozták. Magyarország a döntőben három Európa-bajnokságot nyert s ezzel újra megnyerte a nagy nemzetközi (Glaudar) díjat, ezenkívül a magyar evezősök vitték el a Horthy

Miklós kormányzó által adományozott serleget is.

Részletes eredmények:

Kormányos négyezes: *Olaszország.*

Kormányos nélküli kétevezes: *Magyarország.* (Götz Gusztáv és Machan Tibor v. ev.)

Kormányos kétevezes: *Magyarország.* (Győri Károly, Manuszich Tibor r. ev., Goreczky László korm.)

Kormány nélküli négyezes: *Dánia.*

Kettős párosevezes: *Franciaország.*

Nyolcas: *Magyarország.* Alapi Gábor, Krassi Miklós, Kozma György, Ballya Hugó, Tóth István, Hollósi Frigyes, Szabó László, Gyurkóczy Károly vev., Molnár László korm.)

Schiff (egyese): *Lengyelország.*

Mihály nagyvadjáról keresztelték el Nagyváradon a Rhédey-kerti sportpályát

— *Futball-villámturna, atlétika, ökölvívás és torna szerepeltek a műsoron* —

Vasárnap folyt le Nagyváradon a Rhédey-pálya keresztelő-ünnepsége. II. Mihály nagyvada, akiről a pályát elkeresztelték, betegsége miatt nem vehetett részt az ünnepségeken. Képviselőiben *Eliade* tábornagy jelent meg.

Dél előtt 9 órakor vette kezdetét a futball villámturna, amelyre 10 csapat nevezett be. A kétszer tizenötperces (7 emberrel) kiesési rendszerrel lebonyolított mérkőzések eredményei a következők: *PTT—Testvériség 1:0 (1:0)*. Góllövő Andrassy. *NAC—Egyetértés 3:0 (0:0)*. Góllövők: Balk (2) és Bodnár. *Makabea—Kinizsi 1:0 (1:0)*. Góllövő Guttmann.

Délután félháromkor folytatták a mérkőzéseket. Elsőnek a *Törekvés* és a *Kolping* csapatai ütköztek meg. A *Törekvés* győzött 3:0 (0:0) arányban Major (2) és Zsiga góljaival. További eredmények: *NAC—PTT 2:1 (1:0)*. Gólszerzők: Balk, Nagy, illetve Andrassy. A *PTT* 6 emberrel játszottá végig az első félidőt. Kivált Andrassy hatalmas bombáival. *Makabea—CFR 1:0 (0:0)* Góllövő Guttmann. *Törekvés—NAC 3:0 (1:0)*. Góllövők: Zsiga, Sinkovits, Major.

A *Kolping* és a *Törekvés* atlétáinak kézilabda mérkőzése döntetlenül (0:0) végződött.

Most következett a márványtábla leleplezési ünnepélye. Az összes nagyváradai sportegyletek atlétái, futballistái, birkozói, tornászai és boxolói felvonultak egyesületeik zász-

lója alatt. Elsőnek *Craciun* András, Nagyvárad város helyettes polgármestere beszélt a pályabizottság nevében. Érdekes és színesen ismertette a nagyváradai sport fejlődését, *Pogan* József a város nevében beszélt és vette át az átkeresztelt pályát. Dr. *Soós* István alpolgármester a sport nemzetköziségét hangsúlyozta ki, *Fiedler* István róm. kat. megyéspüspök a „*Mens sana in corpore sano*” elvét fejtegette, *Kiss* Bertalan, a református egyházmegye nevében szólalt fel, végül dr. *Zigre* Miklós közsöntő beszéde következett.

A leleplezési ünnepély után propaganda-jellegű atlétikai számok következtek: 100, 200 m. síkfutás és 4×100 méteres staféta. Az NTE hölgyatlétái diszkosz és futószámokkal szerepeltek. Nagy tetszést aratott a *Törekvés* hölgy- és férfitoronász bemutatója, valamint a *Stolmar* Jenő (*Kolping*)—*Andor* (*Testvériség*) boxbemutatója. *Stolmar* nagyszerű technikázzal keresztülvitt támadásai miatt sok tapsot kapott.

Az atlétikai számok után került sor a futballvillámturna döntőjére, a *Törekvés—Makabea* mérkőzésre. A bíró az első félidő elején kiállította *Zsigát* s a *Törekvés* hat emberrel játszottá végig a mérkőzést, amely 0:0 arányban döntetlenül végződött. A döntőt a jövő vasárnap játsszák le a Rhédey-kerti pályán.

Ötnapos tenniszversenyek Temesváron

Temesvár. Saját tud. Az autósklub rendezésében és helyiségén nagyarányú tenniszversenyek kezdődtek csütörtökön a *bánati tenniszbajnokságért*. A rendezés a város, a megye és a kereskedelmi és iparkamara támogatása mellett jöhetett létre. Befejezése vasárnap estére volt tervezve, azonban a versenyzők feltűnően nagy száma miatt valószínűen csak hétfőn este, esetleg kedden érhető el. Mintegy százharminc versenyzőből ötven a nem temesvári: nagyváradai, aradi, brassói és dettai játékosok. Különösen a vasárnapi versenyeket nagyszámú közönség nézte végig. Az eddigi eredmények:

Első osztály:

Férfi egyes: A döntőbe került *Schmidt* (Arad), aki előzőleg *Ungert* (Temesvár) verte meg 6:1, 7:5-re. Elődöntőben vannak még *Farkas* (Arad)—*Wexler* (Arad).

Női egyes: 1. *Somogyi Klári* (Arad). 2. *Arató Klári* (Nagyvárad). 3. *Ternovitsné* és *Fülöppné* (Temesvár.) A döntő meccs 6:0, 6:4 eredménnyel zárult.

Férfi páros: 1. *Schmidt* (Brassó) és *Wexler* (Arad). 2. *Gitta—Dr Crasnic* (Arad). 3. *Petrovics—Grad* (Nagyvárad) és *Ecker—Ungar* (Temesvár). A döntőverseny eredménye 6:4, 6:1, 6:3.

Vegyes páros: A döntőben vannak: *Gitta—Somogyi Klári* (Arad, előzőleg *Czapp—Eckert* (Temesvár)) 6:2, 8:6-ra verve. Elődöntőt játszanak még dr. *Weininger—Hajnal* (Arad), *Arató Klári—Grad* (Nagyvárad) és *Fülöppné—Schmidt* (Temesvár).

Másodosztályú versenyek:

Férfi egyes: Elődöntőben vannak *Spitzer* (Nagyvárad), *Farkas* és *Barta* (Temesvár).

Női egyes: 1. *Hajnal Baba* (Arad). 2. *Napendruck* (Kolozsvár). 3. *Papos Irma* (Nagyvárad) és *Kradigatti* (Arad).

Férfi páros: A döntőben *Hladik—Czapp* (Temesvár) és *Genud—Farkas*. Harmadik helyen végzett: *Telkes—Breit* (Temesvár) és *Buchwald* (Detta)—*Barta* (Temesvár.)

Vegyes páros: A döntőben vannak *Spitzer—Papos Irma* (Nagyvárad).

Vereséget szenvedett a NAC Metzben

Antwerpenben döntetlenre játszott

A NAC tőracsapata szombaton Metz város válogatottjával játszott és veszített 4:1 arányban. Czinczér helyét — aki kartörést szenvedett Saarbrückenben — egy kölcsönként kapus védett. Az új kapus váratlanul gyengének bizonyult. Tíz perc alatt 3 gólt kapott a NAC, ami kedvét szegte a játékosoknak. Kocsis hiánya, aki szintén sérült, nagyon meglátszott a csapat sora játékán.

Vasárnap Antwerpenben már lényegesen erősebb ellenféllel került szembe a NAC. A játék azonban most már jobban ment a csapatnak. Kocsis is játszott. A tartalékkapus azonban egyik potya gólt a másik után szedte be, úgy hogy szerencse, hogy ki nem kaptak. A mérkőzés 4:4 arányú döntetlenül végződött, ami az antwerpeni válogatott felelmetes hírneve után ítélve, szép eredmény.

Ripensia—Ferencváros 2:1

Bukarestből jelentik: Vasárnap délután hatalmas érdeklődés kíséretében folyt le Bukarestben a temesvári Ripensia és a budapesti Ferencváros mérkőzése. A Ferencváros szombaton 5:1-es félidő után 5:4-re verte a Juventust. A csapaton már akkor is meglátszott a fáradtság és a túljátszottság, ami a vasárnapi 2:1 (1:0)-ás vereségre vezetett. Gusti közoktatásügyi miniszter által kitűzött kupát tehát a temesvári profik nyerték el.

Crisana—TMTE 3:0 (2:0)

Temesvár. Saját tud. Kétezeröttszáz néző. *Biró Sepi.* A Crisana igen szép, élvezetes játékot nyújtott s ebben különösen *Barátki*, *Nagy Ödön* és *Csonka* vezették. A TMTE ezzel szemben, főleg a kapu előtt igen határozatlannak bizonyult. Az első félidő két góljá minyárt az elején esett. A játék harmadik percében *Nagy Ödön* rugta a TMTE kapujába az első gólt, a hatodik percben pedig *Barátki* a másodikát, huszonöt méteres szabadrugásból. A második félidő tizenegyedik percében rugta *Nagy Ödön* a harmadik gólt.

Kinizsi—Törekvés 1:1 (0:0)

Temesvár. Saját tud. Gyengébb játék, *Biró Keller.* A Kinizsi részéről több kezdeményezés volt tapasztalható. Különben mindkét csapatból valahogy hiányzott az egységesség. Így a Kinizsinél az egész játék jóformán *Zemleren* alapult, a *Törekvés* *Farkas II-t* favorizálta. A gólokat *Zelenák*, illetve *Farkas II.* rúgták. *Zemler* kifutott, rúgott, a labdát két lépésnyire a kaputól *Groh* faltolta, a gólt 11-esből *Zelenák* rugta. Egy percre rá érelyes *Törekvés-ellentámadás.* *Lukics* vezeti a labdát, rug is s az embertől a mezőnybe pattanó labdát *Farkas* a kapuba rúgja.

Külföldi sporteredmények:

Vasárnap kezdődött meg Magyarországon az 1933—34. évi labdarugó bajnokság őszi szezonja.

Budapest. Ujpest—Boeskaik 2:0 (1:0).

Miskolc. Nemzeti—Kispest 3:3 (2:1). *Attila—Phöbusz* 4:1 (2:0).

Kaposvár. Somogy—Budai „11” 3:2 (2:0). A Budai „11” rosszul startolt.

Nápoly. A magyar—olasz úszómérkőzés a kétnapos verseny után a magyarok nyerték meg 51:40 pontarányban. *Vizipólóban* 12:1 (7:0)-ra verték az olasz válogatottat.

Szeged. Észak—Délmagyarország 3:2 (1:1). *Barcelona.* Katalan válog.—Hungária 3:1 (2:0).

Calais. Szeged FC—FC Calais 3:1 (1:1).

Magyarok! Olvassátok és terjesztétek a legősztintébb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**!

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 502.

Szilágyi Sándor születése

1827
augusztus
29

A modernebb történelemkutatás és történetírás egyik nagy úttörője volt Szilágyi Sándor, a kolozsvári születésű nagyírú egyetemi tanár, aki örökölte a történelemkutatás iránt való érzéket, mert már az apja, Szilágyi Ferenc is kiváló történetíró volt. Szilágyi Sándor széleskörű és igen értékes munkálkodást fejtett ki. Közhivatali pályafutását Kolozsváron kezdte, mint az ottani királyi ítélőtábla ítélőmestere: Hartsói Gálfi Imre írónak, 1845-ben. A márciusi események alatt ő is nemzetőrnek állott be, de már ekkor részt vett arra, hogy a magyar szabadság ügyét jobban szolgálhatja tollával, mint kardjával és ekkor (1848) megírta első jelentősebb könyvét, a „Forradalmi mozgalmak Bécs—Pest—Kolozsvárt” címen, ez a műve először névtelenül jelent meg. Kevésbé elzárva elhagyta Kolozsvárt és Pestre került, ahol a Pesti Hírlap munkatársa lett. A forradalom leverése után Bemmel el akarta ő is hagyni Magyarországot, de Bem megbízásával maradt és később Pestre is visszatért, ahol állandóan irodalmi munkásságot fejtett ki. Megindította a Magyar Történelmi Társulatot, majd a Magyar Történelmi Életrajzokat, kiadta az erdélyi országgyűlési emlékeket, amelyekkel nagy, hézagpótló munkát fejtett ki. Megírta a magyar szabadságharc történetét és Erdély történetét is, amit nála jobban senki sem dolgozott fel. Kedvenc témája volt a Rákócziak kora, amelylyel behatóan foglalkozott és olyan forrásműveket kutatott fel, amikről addig nem is tudott a magyar történetírás. Megírta Rákóczi Zsigmond, első és második Rákóczi György életrajzait, e művei történelmi értékeik mellett irodalmi szépségeikkel is kiemelkednek a magyar történelemírásból. A kiváló történész mint a pesti egyetem könyvtárigazgatója, 1899-ben halt meg.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint a következő huszonnégy órára: lassú felmelegedés várható, helyenként szeles esők és zivatarok.

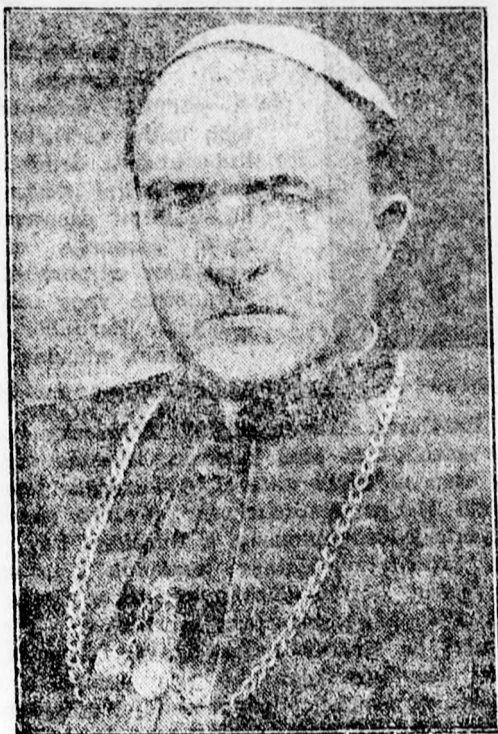
A budapesti Meteorológiai Intézetnek vagy harminc éve erős konkurrensa egy Pest környékén lakó volt magántisztviselő, aki Sirius néven időjósállással foglalkozik. Sirius mester most is leadta időjósát. Eszerint augusztus 26-tól meleg idő, szeptemberben is 20—28 fok a meleg 21-éig, amikor 25-ig tartó esőzés lesz. Októberre is meleg napokat jósol 20-ig, november hideg, ködös, nedves. Karácsony hetében hideg lesz, de a hideg nem tartós.

Szmrecsányi egri érsek gyémánt miséjét a Szent Péter sirja fölött mondotta el. Rómából jelentik: Dr Szmrecsányi Lajos egri érsek Vitéz Jubik Károly irodagazgató társaságában Rómába érkezett és hétfőn tartotta gyémántmiséjét a Szent Péter bazilikában, Szent Péter sirja felett. Az egri érsek gyémántmiséjén, a magyar követéséggel, a római magyar előkelőségek s a magyar papság kivétel nélkül megjelent. XI. Pius pápa vasárnap magánkihallgatáson fogadta a gyémántmisés egri érseket, akinek rengeteg üdvözlő távirat között Horthy Miklós Magyarország kormányzója is táviratban küldte szerencsekívánatait.

Vilmos császár betegsége. Doornik jelentés szerint Vilmos császár meghült s néhány nap óta berlini orvosok kezelik. Tekintve a császár 74 éves életkorát, a betegség aggodalomra ad okot. A francia lapok komoly természetűnek mondják Vilmos betegségeit, de az újabb jelentések szerint rosszabbodás nem mutatkozott.

A gyergyószentmiklósi katolikus nagygyűlésre a CFR megadta az ötvenszázalékos kedvezményt

A gyergyószentmiklósi katolikus nagygyűlésre utazók részére a vasutigazgatóság megadta az ötvenszázalékos vasúti jegy kedvezményt. Ezért felhívjuk a nagygyűlésre utazók figyelmét arra, hogy vasúti jegyüket ne adják oda a jegyeket összeszedő kalauznak, mert a gyergyószentmiklósi nagygyűlés rendezőségétől kapott vasúti igazolvány a jegyet az ingyen visszautazásra is érvényessé teszi. A kedvezmény gyorsvonatokra is vonatkozik, csak ha valaki személyvonattal ment és gyors vagy expressz vonattal akar visszajönni, meg kell fizetnie a jegykülönbözetet.

Dr. Christian Schreiber berlini püspök, aki nyolc nap óta fekszik a berlini Hedvig-kórházban, ahová súlyos szivbajával szállították. Közérzete azóta valamennyire javult, de állapota még mindig aggasztó.

Hlinka elnémult. Prágából jelentik: Hlinka, a szlovák néppárt vezére a legutóbbi nyitrai események következtében megbetegedett. Orvosai szigorúan eltiltották minden politikai működéstől.

A csendőrök szuronnal verték ki a pap vezetését alatti fellázadt népet a templomból. Bukarest. Saját tud. Szombaton a bukaresti Keresztelő Szent János templom hívei fellázadtak a patriarcha azon intézkedése ellen, amely papjuknak, Jonescu Vasile-nek áthelyezését rendelte el. A lelkész már régebben felszólítást kapott egyházi főhatóságtól a templom átadására, de nem volt hajlandó rá. Ezért a patriarcha karhatalomért folyamodott és szombaton délután csendőrökkel jelent meg a templomban. Eltávolította az imádkozó három asszonyt és hozzáfogott a templomajtó lepecsételéséhez. Az egyik asszony azonban félreverte a harangot, amire összesereglettek a hívek és a lelkész vezetésével igyekeztek ellenállást kifejteni. Csak akkor hátráltak, amikor a csendőrök feltűzött szuronnal fordultak ellenük. A hívek a késő estig a templomudvarban táboroztak és fogadkoztak, hogy a végsőkig kitartanak lelkészükhöz, akinek a templom felépítése körül nagy érdemei vannak.

„Irredentizmus” miatt letartóztatták a szilágyballai református lelkészt és a tanítót. Zilah. Saját tud. Fodor Béla református esperes és Péter Dezső igazgató-tanítót Szilágyballáról a csendőrség letartóztatta és irredentizmussal vádolva bekísérte a zilahi csendőrküldetés parancsnokságra, ahol egy éjjel fogva tartották őket. Másnap átkísérték az ügyészségre, ahol Scăntea ügyész mindkettőt azonnal szabadon bocsátotta. Az ellenük emelt irredenta vád abból áll, hogy a magyar fiukat rábeszélyezték arra, hogy ne irakozzanak a román állami, hanem a magyarnyelvű felekezeti iskolába. Scăntea ügyész felhívta telefonon Margineanu tanfelügyelőt, aki kijelentette, hogy Fodor Béla esperes és Péter Dezső iskolaigazgató ártatlanok, mert olyasmiről, amivel vádolják őket, nem lehet senkit letartóztatni.

A belügyminiszter betiltotta Nagyváradon dr. Kövér Gusztáv másik lapját, az 5 Órai Ujságot is. Az országból kiutasított dr. Kövér Gusztáv mérnöknek Nagyváradon két ujságja volt. A reggel megjelenő Magyar Szó és a délután megjelenő 5 Órai Ujság. Mindkét lapot ugyanaz a szerkesztőség és ugyanaz a nyomda készítette. A Magyar Szót a kormány néhány héttel ezelőtt, mint megirtuk, betiltotta. A Magyar Szó előfizetőinek ettől kezdve az 5 Órai Ujságot küldötték, illetve a lap az 5 Órai Ujság két kiadásban jelent meg. Szombaton a késő esti órákban a nagyváradai prefektúra Voicu Nitescu helyettes belügyminiszter aláírásával 5772-es szám alatt „Rendkívüli sürgős” megjelöléssel távirati rendeletet kapott, amely minden indoklás nélkül elrendeli az 5 Órai Ujság azonnali betiltását. Erre a sziguranca vasárnap reggeli 5 órakor a lapkihordóktól elkobozta az 5 Órai Ujság vasárnapi számát, úgy hogy a lapot az előfizetők közül is csak kevesen kapták meg. Az 5 Órai Ujság szerkesztősége ezért vasárnap összeült és hogy előfizetőik ne maradjanak lap nélkül, Magyar Kurir címen, amelyre 1930. évből engedélyük volt, lapot adtak ki. Az új lap megjelenése miatt dr. Popovici Valér rendőrkormányzó délután maga elé idézte a két lap szerkesztőjét s a lap elkobozását és újabb eljárást helyezt el ellenük kilátásba. A szerkesztők ekkor hivatkoztak arra, hogy még a Magyar Szó megszüntetésekor kérvényt adtak be a polgármesterhez, amelyben közölték, hogy a lapot megváltoztatott formában ki fogják adni. A sajtótörvény 18. paragrafusa értelmében, abban az esetben, ha a polgármester 15 nap alatt nem válaszol a kérvényre, az elfogadottnak tekinthető s minthogy dr. Egry Gergely polgármestertől mindezt nem kaptak választ, szerintük a lap kiadása törvényes. Popoviciu Valér rendőrprefektus még a mai nap folyamán bevizsgálja az ügyet, mert a sajtótörvény szerint legalább egyszer évente a lapnak meg kell jelennie, tehát a Magyar Kurirnak 1930-tól legalább három száma kellett volna, hogy megjelenjen, amiről azonban nem tud a hatóság. A rendőrkormányzó a törvényes rendelkezés bevizsgálásáig függővé tette a Magyar Kurir megjelenését. A belügyminiszter lapbetiltó újabb rendelkezése, s ezt le kell szegezzük, az alkotmány szövegével nem egyeztethető össze.

Vörhenyjárvány van Zilahon. Saját tud. Zilahon hetek óta súlyos skarlátjárvány van. A hatóság mindent elkövet a járvány leküzdésére, munkáját azonban nagyon megnehezíti az, hogy sokan nem jelentik be a megbetegedéseket, hanem eltitkolják. Ezáltal lelkiismeretlenül terjesztik ezt a veszedelmes betegséget.

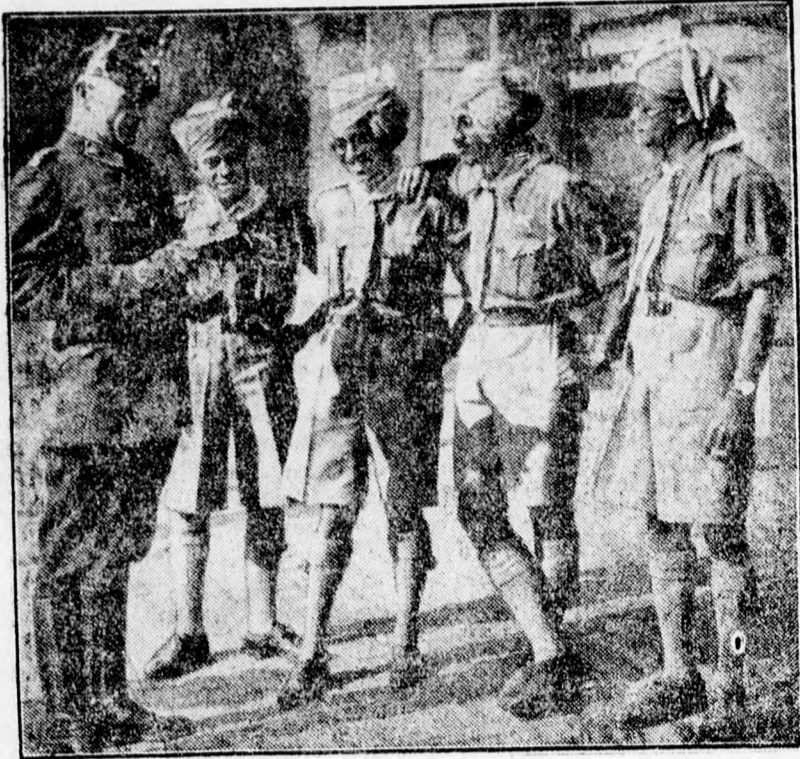
Zürichi zárlat. Párizs 20.24 egyenyed, London 16.60, Newyork 360.50, Brüsszel 72.10, Milánó 27.32, Madrid 43.10, Amszterdam 208.55, Berlin 123.08 fél, Bécs 72.80, schilling 56.90, Prága 15.30, Varsó 57.80, Belgrád 700, Bukarest 308.

Dr. Pruzsinszky Zoltán:

Régi húrón
(Versek)

Ára füzve 60 lei és portó.

Kapható
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Indiai cserkészek Berlinben.

A gödöllői dzsemboriról több indiai cserkész Berlinbe utazott. Érdekessége volt a berlini utcáknak a napbarnított dzsungeli fiúk festői csoportja világos cserkész egyenruhában, burnusszal vagy cowboy kalappal. Berlinből Londonba utaznak.

Tizennégymillióval tartozik az állam Marosvásárhelynek, de fizetés helyett újabb terheket ró a polgárságra. Marosvásárhely. Saját tud. Napokon át tartó tárgyalás után Marosvásárhely város törvényhatósági tanácsa megszavazta a városi taxák szabályrendeletét. E taxaszabályrendeletben állapított meg a város kiadásainak fedezésére kivethető és behajtható jövedelem. A városi tanács tagjait az a becsületes elgondolás vezette a szabályrendelet megalkotásánál, hogy a polgárságot a mai nehéz viszonyok között kímélni s a terheket csökkenteni kell. Nagy nehézsége azonban a város háztartásának az a polgármesteri jelentés, hogy az állam víz- és csatornadíjakban 4,082.651 lejtel, más városi taxák összegében 3 millióval, katonai laktanyák bére fejében 2 millióval tartozik a városnak. Ezeket felül még külön olyan adicónálakat vett be az állam, amelyek a várost illetik. Ez az összeg is 4-5 milliót tesz ki. Így végösszegében több, mint 14 millióval tartozik az állam Marosvásárhely városának, amely jogos követelését a város, ha inkasszálhatná, azaz, az állam ha megfizetné a várossal szemben fennálló tartozását, sokkal könnyebb volna egyensúlyba hozni a városi költségvetést. Ehelyett azonban az állam újabb terheket ró a város polgárságára. Így az állami rendőrlétszám 25 tagjának fizetését, népjóléti hivatal fenntartását, különböző iskolák fenntartási költségeit, útszakasz javításokat, kórházsegyeket, templomépítési célokra rendeltetleg megállapított összegeket, stb., amelyeknek előteremtése a város vezetőségének nagy gondot okoz. Eppen ezért a tanács utasította a polgármestert, hogy szorgalmazza a különböző miniszteriumokban a város követelésének kiutalását és kövessen el mindent, hogy az államot a várossal szemben lehetőség szerint fizetésre szorítsa.

A közönség agyon akarja verni a szigorú futballbíró. Nagybánya. Saját tud. A Phönix sportpályán a vasárnap lebonyolított Phönix-Szatmári Törökvs mérkőzésen példátlan botrány tört ki. Hidák István bíró, a közönség szerint, helytelenül vezette a mérkőzést. Egymásután három 11-est ítél a Phönix ellen. A harmadik 11-es megítélésénél a közönség, amely a végéig fel volt izgulva, a pályára rohant és botokkal megtámadta a bírót. A rendőrség csak a legnagyobb nehézségek árán tudta az agyonütéstől megmenteni. Szuronnyal és revolverrel felfegyverzett rendőrök kísérték haza Hidákot, a szétoszlani nem akaró közönség állandó ordítása és füttykoncertje között. Eltávozása után is sokáig együttmaradt a nézőközönség és tüntetett a bíró ellen.

Hősi halottak — 14 kilós csomagokban. A pécskai illetőségi hősi halottak csontjait az országban exhumáltatta a Cultul Earilor és kíséreléssel hazaküldte a pécskai főszolgabíróhoz. Kétszer 14 kilós csomagban érkeztek haza azok, akik dalolva indultak el. A temetőben díszsírhelyen temetik el a csontokat s ha lesz a községnek pénze emlékművet állítanak nekik.

Halálozás. Aradon elhunyt Zábrátzky Ferenc ny. százados 54 éves korában. Hosszas szenvedés után tüdővész vitte el. Gyászolják: felesége Váradi Margit operaénekesnő, továbbá testvérei, nagykiterjedésű rokonság, a Putnok, Fáy, Muzsik, Jakabfalvy, Molnár családok s az egész magyarság. Hétfőn délután temetik a római katolikus egyház szertartása szerint.

Eőri dr. Králitz Lajos ügyvéd, a pankotai római katolikus egyházközség elnöke, a Pro Ecclesia et Pontifice pápai rendjel tulajdonosa Aradon elhunyt. Nagy részvét mellett temette el Kienitz Géza dr. pankotai plébános.

Moretzky Pál nagyszalontai 52 éves kereskedő a Nagyvárád-Kolozsvár közötti vonaton Szombaton este Telegdnél szívizélhűdésben meghalt. Az elhunyt hozzátartozóit telefonon értesítették a tragédiáról.

A vasgárdisták újabb plakátja Brassóban. Saját tud. A brassói házak falain újra megjelentek a vasgárdisták falragaszai. Ezuttal már más hangnemben írják, nem fenyegetnek halállal. A sárga színű papíron felül horogkereszt és a vasgárda jele áll, alul csak a vasrácszat és közöttük a szöveg: „Ne vásároljatok a zsidóktól”. Van egy másik plakát is. A címe: „Levél minden romanhoz és keresztényhez”. Hosszú szövegének tartalma a vasgárdát dicséri, amely meg fogja menteni Romániát, annak ellenére, hogy most üldözik és nem engedik működését.

Megszólal Dankó Pista hegedűje. Dankó Pista a „magyar nófala” hegedűjét halála előtt eladta dr. Szalay Józsefnek, a szegedi Dugonics Társaság elnökének, aki a városi muzeumban helyezte el. Augusztus 31-én Szegeden nagy Dankó emlékünnepelet rendeznek, amelynek érdekessége az lesz, hogy a cigányprimások Dankó hegedűjén fogják játszani a szebbnél-szebb Dankó nófákat.

Bangha Béla
Iványi János
Pataky Arnold

**Katolicizmus
és zsidóság**

Vallástörténeti előadások
Ára füzve: 25 L és portó

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Az alkohol halottja. A Radna-Lippa melletti Alois községben Knébel József 32 éves közismeretlen iszákos 32 éves kereskedő önkivületen kívüli pillanatában agyonlövessel fenyegette az embereket, hangoztatva, hogy atyja is öngyilkos volt s ő is az lesz ugyanis. A terhelt embert felesége is kénytelen volt elhagyni, hogy örökké fenyegetett életét megmentse. A szerencsétlen ember pénteken delliriumos pillanatában üzletét petroleummal öntötte le, meggyújtotta s halántékon lötte magát. Kimentették ugyan a tűzhalálból, de néhány órai szenvedés után a lippai kórházban ki-szenvedett.

Egy kolozsvári vámügynök családja 300 kereskedőt sodort magával. Kolozsvár. Saját tud. Schönhaus Miksa vámügynök csalásáról hírt adtunk annakidején, amikor kiderült, hogy közel háromszáz kolozsvári kereskedőt sodort bajba. A kereskedők szívesen bízták reá elvámolandó áruikat, mert gyorsan és simán intézte el. A vámnál azonban egészen más árut mondott be, rendesen olyant, amelyek sokkal kisebb a váma, a kereskedőktől azonban a rendes összegű vámot szedte. Végül is háromszáz kereskedőre több száz millió leinyi vámbírságot vetettek ki, ingóságait a törvényes öt napi fellebezési idő betartása nélkül lefoglalták és ingatlanokra bekebelezték a bírság összegét. Szombaton kezdte meg a vizsgálóbíró a kereskedők kihallgatását. Átvizsgálás céljából üzleti könyveiket is lefoglalták. A vizsgálóbíró előtt két vagon üzleti könyv vár áttekintésre.

Élete árán három leányt mentett meg. Arduza közelében a Tyrrheni-tenger partján egy munkás életének feláldozásával mentette meg három leány életét. Egy leányinternátus negyven növendéke a nagy viharban nem tudott fürödni és ezért meglegedtek azzal, hogy a strandon labdáztak. Játsszózás közben az egyik leányt elkapták a hullámok. A leányt nővére és egyik barátja ki akarták menteni, közben azonban ők is a hullámok játékszerévé válva, kisédrodtak a nyílt tengerre. A leányok segélykiáltásaira munkások siettek elő, akik közül az egyik, aki kitűnő úszó, belevetette magát a hullámok közé és mind a három leányt partra hozta. Amikor a harmadik kimentett kisleányt is átadta már a parton álló munkásoknak, a legyöngült életmentő munkás erejét vesztve, visszaesett a hullámokba és többé nem került elő.

Horogkeresztes tüntetések Magyarországon. Budapestről jelentik: Szombaton este mintegy húsz-huszonöt főből álló horogkeresztes fiatalember tüntetést rendezett a Nemzeti Színház előtt. A rendőrség tizenöt munkás- és iparosifjút előállított és közbotrány okozás címén indítanak ellenük eljárást. Az előállítottakat vasárnap délelőtt szabadon engedték, de rendőri felügyelet alá helyezték őket, ami azt jelenti, hogy semmiféle gyűlésen nem vehetnek részt, este kilenc óra után nem mehetnek az utcára és hetenként kétszer meghatározott időben tartoznak jelentkezni a rendőrségen, ahol minden egyes esetben fogvatartják őket, ha gyűlések vagy felvonulások vannak.

Balassagyarmatról jelentik: Pénteken délelőtt botrányos jelenetek játszódtak le a városka korzóján, ahol az egyik cukrászda terraszán, horogkeresztes incidensből kifolyólag általános verekedés támadt. A cukrászda előtt egy müncheni jelzésű turaautó állott, amelynek tulajdonosa, mint később kitudt Verlain, a müncheni Mercedes-Benz autógyár igazgatója a cukrászda terraszán tartózkodott. Verlain állítólag bántó élű, antiszemita megjegyzéseket tett a járókelőkre. Egy balassagyarmati zsidó kereskedőt is megsértett volna, amire a kereskedő számonkérte a sértegetést s előbb kettőjük közt, majd a cukrászda közönsége s az utcai járókelők közt is pofozkodás, verekedés támadt a „nézeteltérés” miatt. Verlain később autóba ült és elment. A Mercedes-Benz igazgatója ellen, aki már előzőleg kijelentette a kiszolgáló kisasszonynak: — „Ha ebben a városban zsidót akasztanak értesítsen engem, hogy jelen lehessen s én megtértem a költségeit” — a rendőrség megindította az eljárást.

A KATOLICIZMUS diadalmos eredmények, mérhetetlen nagyságának és végtelen szépségének MEGKAPO TÜKRE a KATOLIKUS LEXIKON.

Felvétel a csikszeredai római katolikus fő- gimnáziumba és finevelő intézetbe

Az ősi főgimnázium eredetileg Csiksomlyón létesült a XVII. század közepe táján és ott virágzott e század elejéig, míg 1909—11-ben felépült a jelenlegi díszes épület a vele kapcsolatos finevelőintézettel. A kettős intézet hatalmas 10 holdas park közepén áll. Reneszansz külseje már messziről uralja a felesíki medencét és a két Somlyó hegygel a háttérben mind esztétikai, mind egészségi szempontból Románia egyik legmegragadóbb intézete. A magyar tantervű főgimnázium állami tanterv szerint tanít és államilag érvényes bizonyítványokat ad ki. Nyilvánossági joga van (482—1931. sz.)

A főgimnáziummal kapcsolatos nevelőintézet mintegy 200 bennlakó növendék befogadására alkalmas, felszerelése is teljesen modern. A növendékek családias nevelésben részesülnek. Minden lépésről számot kell adniok, zsebpénzüket az intézeti felügyelő tanárok kezelik, tanulásukat ellenőrzik, vallásos, erkölcsi nevelésükről a legintenzívebben gondoskodnak. Az intézetnek saját orvosa van, aki díjtalanul kezeli a betegeket, csak a gyógyszer-számla terheli a szülőket. Nagy szerencse az is, hogy komoly bajok esetén itt van a híres Hirsch sanatorium, amely már eddig is sok esetben tett intézetünk növendékeinek hasznos szolgálatokat.

A bennlakó növendékek mérsékelt díjért teljes ellátást kapnak, kivéve a mosást (erről mindenki maga gondoskodik).

Beiratkozás a főgimnáziumba általában augusztus 25-től szeptember 1-ig, azok részére, akiknek valami vizsgája van (javító, felvételi stb.) — a vizsgák után; előzetes jelentkezés az intézetbe (az internátusba is) az egész nyár folyamán.

A javító vizsga ideje szeptember 1—5. Az V. osztályba való felvételi vizsga (examen de admittance) szeptember 7—12; az I. osztály felvételi vizsgája szeptember első felében (a napot később közlik); tárgyai román, magyar, számtan, (a IV. elemi oszt. anyagából írás, olvasás, elemi nyelvtani ismeretek s egy könnyebb számtani példa megoldása). A felvételi vizsga díja 50 lei. Az őszi érettségi vizsga kezdete szeptember 20; kérés és egyéb okmányok beadása augusztus hó 25-ig.

Az I. osztályba iratkozó vagy más intézetből jövő tanulóknak, a beírás alkalmával a felvételi kérelemhez (erre nyomtatvány az igazgatói irodában rendelkezésre áll; csak ki kell tölteni, aláírni s 11 lei okmány és 1 lei repülőbéllyel ellátni) mellékelniük kell: 1. elemi iskolai igazolványt (adeverintă s nem certficat), láttamozva a revizor által, 2. születési-anyakönyvi kivonatát (extras de naștere), 3. keresztlevelet, 4. újralotási bizonyítványt, 5. állampolgársági bizonyítványt. Idegen hangzású családneveknél szülői nyilatkozat (declarație) is szükséges, hogy magyar anyanyelvűeknek vallják magukat; a nyilatkozatot az előjáróság előtt kell aláírni 2 tanu jelenlétében és láttamozásával. Idegen anyanyelvűek és izraelita tanulók csak miniszteri engedéllyel irhatók be; a kérést eziránt be kell adni augusztus 1-ig.

Az I. osztályban a beírási, tan- és fenntartói díj összege együtt 2420 lei, a II—VII. osztályban marad a régi (4350 lei). A főgimnáziummal kapcsolatos internátusba a beírás a rendes beiratkozások folyamán. Évi díj 6000 lei, amely havi előleges részletekben fizetendő. Bevonulás az internátusba szeptember 14. estig.

Szeptember 15-én Veni Sancte, 16-án rendes előadás. Bővebb felvilágosítást válaszbélyeg ellenében szívesen ad mindkét intézet igazgatósága.

MIT REJT A JÖVŐ?
Rafols Mária élete és jövőlései. ::

G. L. BOUE után franciából fordítva
Ára füzve 27 lei és portó.
Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

A kínai magyar jezsuita misszió 1932/33-ban

A magyar jezsuiták vezetése alatt álló Tamingi misszió a sienhsieni missziókerület déli részén van. A misszió központi vezetése P. Szarvas kezében van, aki a misszió vicesuperiora. A tamingi misszió két esperesi kerületből áll, az északi rész esperese P. Szarvas, a déli részé egy francia Jézus-társasági atya P. Cannepin. A misszió 8640 km² területén egy és félmillió lakos van. A hatalmas missziós területen, amely majdnem akkora, mint a régi Bács-Bodrog vármegye, csak 11 plébánia-kerület van. Az elmúlt tanévben két magyar jezsuitának volt önálló plébániája: P. Szarvas Tamingfu kerületében, P. Lischerong Tsingfongban. Most azonban Tsingfong és Nanlo egyesítve új missziós kerület lesz, amelyet P. Cannepin fog vezetni, míg P. Lischerong P. Herpyvel együtt Kaichowba mennek.

A misszió területén jelenleg a katolikusok száma 35.236 és 3281 katekumen. A keresztények (olyan községek, ahol több a keresztény) száma 841. A misszió területén 19 templom és 96 kápolna, továbbá 145 oratorium van. 245 fiu- és 305 leányiskolát vezetnek a misszió területén. A tanulók között keresztény fiu 1598, leány 2865, pogány fiu 1417, leány 735.

P. Szarvas keresztényeinek száma 3842, P. Lischerongé 2866. P. Szarvasnak 3 temploma és 7 kápolnája volt, P. Lischerongnak előbbi missziós területén templom nem volt, csak 7 kápolna. P. Szarvasnak 72 iskolája, P. Lischerongnak 52 volt. P. Németh József, aki teológiai tanulmányait ebben az évben fejezte be, Tamingban, a francia kollégium prefektusa és a ház gondnoka lesz. P. Horváth, a katolikus missziók hasábjairól kitűnő magyar stílusáról is ismerünk, Ouhouban, a Jangzekiang partján, harmadik próbaévet kezdi meg. M. Szajkó elhagyta Tamingot, hogy Zi-ka-weiben megkezdje teológiai tanulmányait. Az a két kínai nyelven írt könyv, amely ebben az évben jelent meg Szajkótól, a kínai magyar misszió történetében nevezetes nyomot hagy, mert ő volt az első magyar jezsuita, aki kínai könyvet írt. Egyik könyve Algebra a tanítóképző számára, a másik pedig az elektromosságról szól a misszió középiskoláinak használatára.

P. Szarvas Kis Szent Teréz temploma elkészült, a templomszentelés májusban történt „Olyan tömeg (4000 legalább is) gyűlt össze” — írja M. Szajkó — „amilyen arrafelé sohasem volt még. 2500-nál több volt a szentáldozáshoz

járulók száma. A templomban magában négy misét mondtak s még így is három misének kívül kellett lennie az udvaron, hogy mindenki hozzájuthasson. A férfiak áldozása is kinn volt az udvaron.

Május első vasárnapján Tamingban tartották meg az évi szentségi körmenetet. Ide is nagy tömeg jött. Sőt a város mandarinja is bejelentette jövetelét, amit be is váltott. Előbb a körúton, majd mindegyik oltár előtt kissé távolabb volt számára hely, ahol feleségeivel, családjával s kíséretével állott. Igen jóakaratu ember, jó viszonyban van a misszióval. Midőn látta, hogy én mindenféle mászkálók s valami dobozt tartok magam előtt, érdeklődött, hogy mit csinálok. Midőn tudatták vele a moziást, kéremre szívesen megengedte, hogy a körmenet után őket is lefilmezzem s lefényképezzem. Így jutottam egy ritka felvételhez: egy pogány mandarin jelenléte a körmeneten”. (Szajkó J. 1933. május 28-1 leveléből).

A téli éhínség előreláthatólag ismét bekövetkezik a misszió területén, mert a nagy esőzések előntötték a búzaföldeket, sok helyen vízben arattak és csak a kalászt tudták levágni, a szalma a vízben maradt. A termés is igen silány, egy hold föld 1 és fél—5 métermátszáig adott gabonát. A sáskák a szárazon maradt részt egyszerűen ellepték. (P. Szarvas június 12-iki leveléből).

Az öt új magyar jezsuita misszionáriusra, akik szeptember 5-ikén érkeznek Shanghaiba, amint látjuk sok munka vár. P. Resch Porth Said-ból küldött levelében jelzi, hogy a Conpto Verde hajó igen megfelelő, nagyszerű ellátásban részesíti utasait. Sz.

A katolikus nagygyűlésre jelentkezettek elhelyezése

A katolikus nagygyűlésre jelentkezők elhelyezéséről az ottani rendezőbizottság, lapunk útján tájékoztatja az érdekelteket. Pár nap előtt megkezdődött az elhelyezések közlését, amelyhez a rendezőbizottság ma a következő folytatást küldötte:

Dr Szoboszlai László ügyvéd Nyárádszeredán, dr László Dezső ügyvéd Vasut-u. — Tóth György főmozdonyvezető és neje Nagykaroly, Bilinszky József Arany J.-u. 12. — Tenkey Berta és Matild tisztviselőnk Dicsőszentmárton, Dobry Józsefné Vasut-u. 63. — Id. Urmánczy Jeró, ifj. Urmánczy Jeró és Urmánczy János Topița-Románá, Szabó György apát Fogarassy-u. — Ujlaky János plébános Zabola, Vákár Blanka Főtér 10. — Dr Vicas Gyuláné és Vicas Livia Napradea, özv. Kováts Miklósné Főtér 5. — Venczel József joghallgató Mercurea-Ciuc, Karácsony János Csiki-u. 6. — Váci József kereskedő és neje és még egy személy Szentkirály, Paál Vencel főkántor, Fogarassy-ut. 24. — Zöldy Bertalan Népszövetségi központi Hitelintézeti igazgató és neje Oradea, Bartis János Főtér 26. — özv. Záknoffy Antalné Sft. Gheorghe, Hideg József Vörösmarty-u. 88. — P. imets Károly tart. főnök Kolozsvár és P. Vargha Irenaeus zárdafőnök Déva, Zárda. Gaiffy Sándor kórházi lelkész Nagyvárad, dr Faragó Ferenc teológiai tanár. — Márton Áron ifj. prézes, Gajdátsi Béla püspöki titkár Petres Kálmán igazgató Marosvárhely és Petres Dénes tanító Barót és a teologusok valamennyien, akár jelentkeztek, akár nem: a Zárdában. — Dr Rajka Géza tanár Temesvár, Hummel Györgynél Fogarassy-utca 6. — Dr Erőss Alfréd Temesvár, Schuller Károlyné Fogarassy-u. 14. — Erőss József plébános Bethlen, Páll Józsefné Vasut-u. 108. — Bakó Gábor plébános Vulcan, Grosz Szilveszternél Vasut-u. — Jakab Margit Csikszereda, Burján Jánosnál Rákóczi-u. 52. — Dr Balácsi Imre plébános Kolozsvár, Laurentzi-szálloda. — Dr Bertin Ferenc ügyvéd és neje Szászrégen, Novák Bélánál Vasut-u. 28. — Betegh Miklós népszöv. elnök Aranyosgyéres, Laurentzi-szállodában.

Ezzel még nincs befejezve a jelentkezők elhelyezése, mert a rendezőség értesített, hogy újabb folytatást fog küldeni.

A newyorki szabadság szobor, amelynek ötven év óta szünet nélkül lobogó fáklváját a mult héten dühöngő vihar kioltotta.

KÖZGAZDASÁG

Arad megyében ma, kedden megkezdik az intervenciós búzavásárlást

Arad megyében a búza ára 270 leire esett, a vásárlók többet nem fizetnek mázsájáért, de az átvételnél 20 leies levonásokat is eszközölnek. A gazdák panaszkodtak a prefektusnál, akinek jelen-

tésére a miniszter elrendelte, hogy ma, kedden kezdjék meg az intervenciós vásárlásokat a minisztertanács által meghatározott 300 leies áron, de csak ott, ahol az ár 300 leien alul esett.

Megindult a felsőháromszéki gazdák szervezkedése

— Határozatilag himondták az értékesítő szövetkezet megalakítását —

Kézdivásárhely. Saját tud. Ez év tavaszán újraalakult kézdivásárhelyi Gazdakör nagy lendülettel kezdte a felsőháromszéki gazdaközönség megszervezéséhez és faluról-falura járva, rövid idő alatt elérte azt, hogy a környék gadakörei egymásután életrekeltek, komoly, szakképzett emberek vezetése alatt munkához láttak és szépen fejlődésnek indultak. A lelkes vezetőség azonban nem állt meg a nyáron sem, hanem szinte példátlan buzgalommal most már a szervezés központját tüzte ki célul és alaposan meg is munkálta. F. hó 20-án Kézdivásárhelyre közgyűlésre hívta össze a környék gazdáit, akik előtt feltárták az értékesítés megszervezésének szükségességét. Udvarhelyi mintára egy központi értékesítő szövetkezet létrehozását javasolták az előadók és *Eperjessy Albert*, dr. *Molnár D. Emil*, dr. *Sólyom Miklós* ki is dolgozták a szövetkezet működési tervét.

A nagyszámú hallgatóság rég nem látott

lelkességgel tette magáévá az eszmét, s alig pár perc alatt lejegyezték a szövetkezethez szükséges részvényeket.

A megalakulásnak is tehát semmi sem áll utjában s remélni lehet, hogy már október elsején a szövetkezet teljesen munkaképes lesz. A cél az összes termékek és termények értékesítése olyanformán, hogy az eddig busás haszonra dolgozó spekulánsokat kizárják és a gazda becsületes haszonnal, közvetítők kizárásával tudja verejtékes munkájának gyümölcsseit értékesíteni.

Érdekes megemlíteni, hogy a szövetkezeti eszme a székely gazdák körében napról-napra mindjobban terjed és ma már azok is, akik kezdetben gáncoskodók voltak, szinte kivétel nélkül bekapcsolódtak a kézdivásárhelyi gazdakör munkájába, mert a vezetőség eddigi tevékenysége meggyőzte őket arról, hogy komoly munka folyik, amelyet az ő érdekükben indítottak.

Nehézségek a román gabonaexportban. Bukarestből jelentik. A román gabona kivitele még mindig nem indult meg. A kormány egész gabonaértékesítési tevékenysége annak az egymilliárd leinek megszerzésében merül ki, amelyet a gabonavásárlásra akar fordítani. A román búza sorsa így teljesen bizonytalan és ennek következtében az árak is esnek. Az exportőrök is kényelmetlenül érzik magukat, mert nemcsak üzletlenül állanak a gabonakampány küszöbén, hanem tőke nélkül is. A gabonaexportőröknek ugyanis több mint 200 millió lei követelésük van az államtól, amit nem tudnak megkapni. Az agrárérdekeltségek igen súlyosan elítélik a Mezőgazdasági Hitelintézetnél uralkodó viszonyokat, ahol a magas állásban levők halatlannul nagy fizetéseket húznak, de a legcsekélyebb mértékben sem sietnek a gazdák segítségére. Az intézet elnökgazgatója évi 3 millió lei fizetést húz és most azon fáradozik, hogy elsimítsa az ellentéteket a kormány és az intézet között.

Francia gabonakölcsön Bulgáriának? Párizsból jelentik: A Havas-iroda szófiái jelentése szerint egy francia pénzesoport a kormánynak 40 millió frank kölcsönt ajánlott fel a gabonakivitel pénzügyi lebonyolítására.

A román állatkivitel helyzete. Bukarestből jelentik: A román állatkivitel szindikátus jelentése szerint Románia állatkivitele ez év első felében igen szomorú képet mutat. Ez év első felében Románia 5.951 darab vágómarhát, 69.075 sertést, 50 darab lovat és 349.062 kg. húst szállítottak ki az országból. Ebből a

legtöbbet, 2.436 vágómarhát, 47.813 sertést és 294.959 kg. húst Ausztriának szállítottak. Cseh-szlovákiába az év első felében mindössze 19.937 drb sertést szállítottak, míg Olaszországba csak 2.775 vágómarhát és 2.025 darab sertést vittek ki. Egyiptomba, Franciaországba, Malta szigetére és Palesztinába csak igen kicsiny volt a kivitel. Palesztinába 580, Malta 96, Egyiptomba 52 darab vágómarhát szállítottak. Franciaországba mindössze 50 darab lovat és 51.057 kg. húst vittek ki Romániából.

SZÍNHÁZ

Mi lesz az aradi magyar színházai?
Dr. *Barabás Béla*, az aradi *Magyar Párt* elnöke augusztus 30-án este 8 órára az Iparos Otthonba összehívta Arad magyar közönségét, hogy döntsön afölött, hogy kinek adják a magyar színházat. Aradról *Szendrey Mihály* pályázik (és nem a fia) megint, kivüle még több reflektáns van.

Az aradi együttes körútja Székelyföldön. Az aradi színészek kis társulata kedden elutazik Nagyváradra. Terveik szerint vendégszerepelni fognak Kolozsváron, Brassóban, Szébenben, Marosvásárhelyen és a Székelyföld nagyobb városaiban. Nagyvárad sikereik után bizonyos, hogy a Székelyföldön is szép sikert fognak aratni: Major *Kató*, Darvas *Ernő*, Jávor *Alfréd*, Rajnai *Sándor*, Borsos *Manci* és a többiek.

HETI MŰSOR:

Kolozsvár:

Kedd: **Mosoly országa.**
Szerda: **Zsákbamacska.**
Csütörtök: **Timosa.**
Péntek: **Erdélyi írók első estje.** (Tamásy Áron, Sipos Domokos, Szentimrey Jenő darabjai).
Szombat: **Bolondóra.**
Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Alvinczi huszárok.** — Délután fél 6 órakor: **Hamburgi menyasszony.** — Este fél 9 órakor: **Bolondóra.**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseik díja szavankim 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.

Alkalmazás

Rendszerető, megbízható mindenest keresek elsejére. Lakatos-utca 8. sz., emelet 13. ajtó.

Perfect vas-vizondoláló, aki jól manikűröz, azonnal beléphet, Mischong-fodrász, Petroseni.

Középkorú intelligens urinő plébániára ajánkozik házvezetőnőnek. Cim: Marosvásárhelyi megbízottnál.

Elsőrendű tőke-segédet azonnalra keresek. Röhich Parcul Ștefan cel Mare 19 Oradea.

Különféle.

Intelligens, szolid tisztviselőleány feltétel nélkül megbízható katolikus családnál, esetleg intelligens özvegy ur-asszonynál teljes ellátást keres. Cim a kiadóban.

Láposy zeneiskola hegedu zongora és zeneelméleti tanszakkal. Bethlen utca 20.

Zenker Margit szabászati iskolájában újabb tanfolyam kezdődik szeptember 1-én Schlauchtér 2.

„Uriház Aradon elcsereíthető hasonzerű nagyváradi vagy kolozsvári házzal.“ Cimeket kérem megadni a kiadóban.

Iskolabajáró gyermek vagy diák ellátásra felvétetik, cim: Alex. Russó 2. (volt Károly-utca) Velenően.

Intelligens román diák-leánytól társalgási órát venne urileány. Cim: Tudor Vladimirescu 27. (Magyar-utca).

Lakás

Kétszobás, elegáns garconlakás kiadó. Bul. Ferdinand 38.

Két szoba, konyha, fürdőszoba, előszoba, kamara azonnalra kiadó. Váradi Zs.-u. 17.

Kiadó azonnalra a fő-utca 7. szám alatt egy négyszobás komplett lakás, valamint Körös-utca 15. sz. alatt egy kétszobás lakás. — Érdeklődni ugyanott lehet.

Két- és háromszobás, fürdőszobás lakások november 1-re kiadók, Berkovits Ferenc-utca 38.

Kiadó lakás. Háromszobás, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott modern magánház augusztus 15-re, Strada Delavrance (Ritoók Zs.) 40. kiadó.

Kiadó azonnalra egy 3 szobás modern lakás. Cim: Oláry, Körös-u. 15.

Adás-vétel.

Egy udvari vaskút elzárával és letolyóval, jókarban, eladó. Bethlen-utca 24.

Eladó egy zongora és egy nagy ebédő-széknyeg Körös-u. 15.

Egy használt, de jókarban levő szobaajtó eladó. Bölcse-utca 2.

Szép antik kandallót vagy kályhát megvételre keresek. Mészáros u. 6. II. em.

30 év óta fennálló fényképzési műterem a város legforgalmasabb helyén sürgősen eladó. Szabó Dénes Oradea. Str. Gen. Moșoiu. 2.

Most jelent meg!

TOMKA ÁGOSTON S. J. HÁROM NAP A MANREZÁBAN

Lelkigyakortatos konferenciák.

Ara lüzve Lei 108. — és portó.

Kapható:

az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

TÓTH TIHAMER REPREZENTANS MŰVEI:

Krisztus Király 250 lei
Tiz parancsolat I. rész 250 „
Tiz parancsolat II. rész 250 „
Hiszek egy Istenben 250 „
Hiszek Jézus Krisztusban 250 „

Az öt könyv együttes megrendelése esetén portó nincs

„Erdélyi Lapok“ könyvosztálya.